

VERSLAG REGIONALE VERGADERING NEDERLANDSTALIGE REGIO

Abdij O.L.Vr.van Koningshoeven
Berkel-Enschot (Tilburg)
3-5 februari 1999

**Lijst van deelnemers
aan de regionale vergadering
van de Nederlandstalige Regio
in de abdij O.L.Vr.van Koningshoeven
te Berkel-Enschot(Tilburg) - Nederland
van 3 t.e.m.5 februari 1999**

Oversten(alfabetisch)	Abdij(plaats)	Afgevaardigden
D.Amandus	Tegelen	
D.Chris	Pey-Echt	br.Malachias
D.Ivo	Westmalle	br.Renaat
D.Jeroen	Zundert	br.Gilbert
D.Korneel(voorzitter)	Berkel-Enschot(Tilburg)	br.Bernardus
D.Manu	Westvleteren	br.Renaat
D.Marc	Hamont-Achel	-
D.Romero	Diepenveen	br.Jelke
M.Benedict	Berkel-Enschot	zr.Mirjam
M.Kirsten	Brecht	zr.Beatrijs
M.Trees	Bocholt	-
D.Bruno	Lid van de Permanente Raad te Rome	
<u>Afwezig</u>	Hamont-Achel	br.Titus
<u>Genodigde</u>		
M.Gabriele	Maria Frieden(Duitsland)	
<u>Gasten</u>		
br.Frans	Bornholm(Denemarken)	
D.Franziskus	Mariawald(Duitsland)	
Zr.Hadewijch	Berkel-Enschot (Afgevaardigde regio : Centre-Nord Europe)	
<u>Secretaris</u>		
br.Filip	Westvleteren	

1. OPENING VAN DE VERGADERING

D.Korneel heet iedereen van harte welkom en opent, na een gebed, de vergadering. De dagorde wordt opgesteld. Er is vergadertijd in de voormiddag van 9-12h en in de namiddag van 14-17h. Op donderdagavond is er na het avondmaal gelegenheid tot een informele ontmoeting met de gemeenschap.

Het verslag van de vorige vergadering (Brecht : 27-29/1/1998) wordt goedgekeurd. Op een opmerking na¹ gebeurt hetzelfde voor de samenvatting van het verslag. De coördinatiecommissie (D.Bruno, D.Korneel, M.Benedict en br.Bernardus) zorgt ook deze keer voor de planning en een goed verloop van de vergadering.

Na rondvraag worden nog volgende punten aan de agenda toegevoegd :

- Mbt het statuut van de reguliere visitatie (Cfr.consultatie in de gemeenschappen hieromtrent)
- Mbt het statuut van de kluizenaars in onze orde (Cfr.enquête van Dom John Eudes)

Gezien er geen centrale commissie meer plaatsheeft voor het komend Generaal Kapittel, en er ook geen 'zware' stemmingen meer dienen te gebeuren, benadrukt D.Korneel nog dat de regionale vergadering zélf zich moet voorbereiden op het GK. Verder onderlijnt hij, gezien allen in eenzelfde tijds-klimaat leven en met gelijkaardige situaties en opgaven te kampen hebben, we op deze vergadering vooral elkaar kunnen ontmoeten en ondersteunen.

¹Zie p.28 over het tijdelijk beheer.

2.VERSLAG VAN DE AFZONDERLIJKE HUIZEN

Hetgeen hieronder volgt is een door de aanwezige overste zelf geformuleerd verslag over de ontwikkeling in zijn/haar communiteit sedert de vorige regionale vergadering. De rapporten zijn alfabetisch gerangschikt.

Uitzonderlijk geven we hier ook het verslag van Maromby, gezien de betrokkenheid hierbij van D.Bruno.

Achel : Sint Benedictus Abdij - (Achelse kluis) **door D.Marc Gallant**

Met twee overlijdens in het afgelopen jaar : Pater Willibrord en Pater Amandus, onze patriarch, 94 jaar, zijn wij voor het ogenblik in de gemeenschap met 16 geprofesten, een novice , een oblaat en drie postulanten. Verschillende aspiranten dienen zich aan. Voor de tweede maal laten wij ook een priester, die zich wil herbronnen maar er niet aan denkt bij ons in te treden, enkele maanden in de gemeenschap met ons meelevén.

Op tweede Pinksterdag hebben wij onder grote volkstoeloop ter plaatse "Cîteaux 900" gevierd in het teken van de H.Geest : er waren vier gregoriaanse Scholae te gast. De piekmomenten van het jubeljaar waren echter maar van belang voor zover zij een zekere spanning vernieuwden voor de aandacht, gans het jaar door, aan spiritualiteit van onze Stichters.

Onze boekwinkel heeft een goede start genomen. Bedoeld als onze participatie aan de Nieuwe Evangelisatie door aan het publiek iets anders aan te bieden dan esoterie, valt het cliënteel buiten verwachting goed mee. Er is ook meer werk dan verwacht om er de administratie van bij te houden, hoewel de boekwinkel zich beperkt tot 1200 titels voor bijbel en geestelijke lectuur. Kaarten en devotionalia maken het totaal winstgevend. Drie broeders zijn er tewerkgesteld, elk twee namiddagen per week van 13u. tot 17u.. Ook de winkel van broeder Martinus sluit om 17u., zodat alle broeders in de gemeenschapseucharistie kunnen aanwezig zijn. Wij hebben nu immers de Eucharistie 's avonds op het vesperuur, voorafgegaan door de psalmen van de vespers en beëindigd met het Magnificat.

Er moest uitgezien worden naar een andere bron van inkomsten om onze financiën in evenwicht te houden. Van officiële zijde werd er gepolst of we een slijterij zouden voorzien op het toeristisch kruispunt waar wij gelegen zijn. Om in het gebuurte de oprichting van een luidruchtige drankgelegenheid te voorkomen, zijn we verplicht zelf de zaak in handen te houden. Verleden jaar, na Pasen, zijn we dan in de oude melkerij, kaasmakerij en kalverstal begonnen met het inrichten van een gelagzaal met een kleine huisbrouwerij (capaciteit 10 hectoliter) als blikvanger.* Het viel nogal mee : op negen maand tijd zijn we met die inrichting klaargekomen. De 'trappist' van Achel is niet in de handel, want hij laat zich niet op flessen trekken : er is immers geen bottelarij. Om zo weinig mogelijk personeel in te schakelen is de herberg in zelfbediening. Ons cliënteel is toeristisch, zodat er bij slecht weder niemand opdaagt, terwijl er bij mooi weder overrompeling is. Het personeel moet dus op een minimum gehouden worden, en dat zijn drie personen : vader, moeder en de zoon die leert brouwen bij broeder Thomas van Westmalle. De herberg is open, zes dagen per week, van 11u. tot 18u.. Het is dus een mini-uitbating, en de bedoeling is dat ze klein blijft.

Onze kerk is herschikt : de tweede helft van het koorgestoelte heeft plaats gemaakt voor stoelen voor onze gasten en bezoekers, terwijl de broederskerk uitgerust werd met banken. Gedurende de winter gebruiken wij echter het kapittel als winterkapel.

**Nota voor Nederland :*

Vijftig jaar geleden werd er in de "cafés" van het Land van Breugel alleen maar bier geserveerd. In Achel zijn er momenteel meer consumpties van kloostersoep, koffie, thee, vruchtensap, limonade, coca, coca-soft, spuitwater, enz., dan van bier ...

Berkel-Enschot(Tilburg) : Abdij O.L.Vr. van Koningshoeven
door D.Korneel Vermeiren

Na het vertrek van onze oudere broeders naar Klein Koningshoeven in Sparrendaal in september 1997 begon voor onze gemeenschap van elf broeders een nieuwe periode.

We zijn begonnen met elke eerste week van de maand in combinatie van de recollectiezondag een communautaire bezinning te houden over 'wie ik ben? hoe kwam ik hier? wat sprak mij in het monnikenleven bijzonder aan? wat vind ik daar moeilijk in? wat betekent God zoeken voor mij persoonlijk? Hoe bid ik? enzovoorts'. Dat was tegelijk een bezinning op ons eigen leven én een wijze om dichterbij elkaar te komen. Het was ook een goede oefening om tot communair gesprek te komen. Dat is ook aardig gelukt.

In juni hielden wij een interne visitatie met de bedoeling een evaluatie te doen over ieders ervaring en welbevinden na het vertrek van de broeders naar Sparrendaal, over de nieuwe dagorde met kleine uurtjes en over de vraag of wij hier in dit grote gebouw zullen blijven wonen.

+ Ieders ervaring was dat het een grote verandering is waar wij nog midden in zitten. Van een grote gemeenschap plots een kleine worden brengt voor iedereen veel consequenties mee. Op iedereen wordt gerekend en niemand kan nog aanleunen tegen de grote groep. Ook merkten wij dat wij dichterbij elkaar leefden en ook meer behoefte hadden om samen te komen voor gesprek.

+ Het algemene aanvoelen van alle broeders was dat wij hier in Koningshoeven willen blijven. We hadden in die afgelopen maanden niet het gevoel gekregen verloren te lopen. De eerste aanpassingen van het gebouw in 1993-1994 speelden daarbij zeker een positieve rol.

Maar nu moeten we het gebouw verder leefbaar en betaalbaar maken. Om hierin een zig-zag-beleid te voorkomen hebben we een kleine commissie (3 broeders en de econoom) samengesteld die alles op een rijtje gezet heeft in een rapport "Inzake het beheer en het gebruik van de tijdelijke goederen".

Daarin werd eerst over het gebruik van onze reguliere plaatsen gesproken, maar ook over energievoorziening/besparing, gastenontvangst, bereikbaarheid van de abdij + beveiliging, werkverdeling, spiritualiteit, liturgie en uitstraling. We zijn begonnen met dat stapsgewijze te bespreken en te realiseren.

+ Uit de evaluatie van de dagorde bleek dat deze goed beviel en dat op deze wijze ons leven van gebed duidelijker gestalte kreeg. We voelen wel dat dit onze dag meer verdeelt. We moeten er soepel mee omgaan om een te grote druk te vermijden.

Op materieel vlak : we hebben een gedeelte van de boerderij afgebroken en gaan daar dit jaar mee verder. Veel tijd en energie vroeg de oplossing voor de brouwerij, die nu bijna is afgerond.

Het Cîteaux-jaar hebben we goed gevierd in huis en we hebben deelgenomen aan de vieringen op het niveau van de Orde en van de regio. De zusters Bernardinnen van Oudenaarde zijn op bezoek geweest. Het eeuwfeest betekende voor ons een herbronning die ons in onze omstandigheden goed van pas komt.

We hadden een studieweek over Cîteaux hier in huis met veel deelnemers van andere kloosters, een symposium over "Kerken in de Abdij" in samenwerking met de Faculteit voor Theologie van de KUB waar ruim 300 mensen aan deelnamen.

Wat de broeders betreft :

- we hadden 3 overlijdens : br.Medardus, Pater Adolfus en Pater Fastraad ;
- we hadden 1 tijdelijke professie ;
- Br.Bernardus studeerde af op de Christologie bij Romano Guardini en verbleef ter voorbereiding enkele malen in Klaarland en ter afronding een maand in en om Cîteaux ;
- Br.Maurus keerde terug naar Rawaseneng.

We zien nu uit naar de eerste visitatie door Dom Guillaume, onze nieuwe Pater Immediatus.

Berkel-Enschot : Abdij O.L.Vr. van Koningsoord
door M.Benedict Thissen

Dit jaar(1998) heeft geheel in het teken gestaan van hoe omgaan met het toenemende aantal en toenemende zorgbehoeften van de oudere zusters, de toegenomen werkdruk doordat er meer werk door minder mensen moet worden gedaan en het ontbreken van de middenleeftijd.

Het noviciaat niet meegerekend, bestond de gemeenschap uit 18 zusters boven de 80, 16 zusters tussen de zeventig en de tachtig, en 16 beneden de zeventig. (Er zijn 10 zusters beneden de zestig.) Van degenen boven de zeventig waren er begin dit jaar 17 officieel geïndiceerd voor een verzorgingshuis, waarvan 3 een verpleeghuisindicatie hebben. De zorguren waren in 1997 tot 1996 zozeer gestegen zonder dat er bijzondere ziektegevallen waren geweest, dat de prognose voor 1998 in dezelfde lijn zouden liggen. Omgerekend op het personeel dat we hadden, bleek dat onevenredig te zijn. Veel zusters gaven aan overbelast te zijn. Nadat we een overzicht hadden gemaakt van de werkzaamheden en wie die verrichtten, bleek overduidelijk dat we zo niet door konden gaan.

In april van '98 heb ik dat aan de gemeenschap voorgelegd. Na enkele weken denktijd, hebben we onder begeleiding een onderscheidingsproces gedaan. Daarna heb ik met ieder een gesprek gehad en is er een groep van 17 zusters samengesteld, die zouden verhuizen.

Met hulp van de KNR hebben we Nuland gevonden, de zusters van de Choorstraat, en daar was veel bereidheid en begrip. Half december waren er acht kamers vrij. Intussen bleek dat er een vitalere zuster mee zou moeten om contactpersoon te zijn tussen verzorging en leiding van het KVH en ook om onze zusters als kleine gemeenschap te laten functioneren. Op 17 december zijn er acht zusters verhuisd.

De achterblijvende gemeenschap moet opnieuw georganiseerd worden. Momenteel is het een moeilijke overgangperiode.

We merken nu ook hoezeer we op onze tenen hebben gelopen. We zullen nog wat tijd nodig hebben om grondig met elkaar te spreken om zaken te vereenvoudigen en meer in team te werken.

Van 22-27 februari hebben we visitatie, waarvoor Vader Generaal is gevraagd.

Intussen gaat de problematiek van de abdij verplaatsen door. Er is een ontwerpbestemmingsplan Koningsoord gepubliceerd door de gemeente waarin ongeveer 200 huizen op ons terrein zijn geprojecteerd. Door de onverwachte dood van de Heer Fritscheck ben ik nu bezig een team te vormen om de zaken weer op de rails te krijgen. Dit vraagt veel extra.

Intussen hebben we toch een goed eeuwfeest gevierd, maar zouden meer hebben willen doen. Bij alles waar we mee bezig zijn, heeft het toch inspirerend en onderbouwend gewerkt. Maar we gaan dit jaar door.

Er zijn geen intreden geweest afgelopen jaar.

2 september 1998 overleed Z.Monica na een lang ziekbed, bijna 87 jaar oud.

5 januari stierf onverwacht Z.Lutgart, 85 jaar oud.

1 februari 1999 heeft een novice ons verlaten. In oktober is er een geprofest zuster van Wrentham bij ons gekomen, Sr.Joanna, voor een verblijf van vermoedelijk drie jaar.

9 januari 1999 hebben we een plechtige professie gehad.

Er zijn momenteel twee novicen en een tijdelijk geprofeste.

Bocholt : Priorij O.L.Vr. van Klaarland
door M.Trees Goetghebeur

Enkele ingrijpende veranderingen vonden het voorbije jaar plaats in onze gemeenschap :

1. De intrede op 16 september van Anita, en een "stagiaire" die eind november een meeleeftijd van 6 maanden begonnen is. Na vele stille jaren is dit voor ons een niet onbelangrijke verandering.

2. Enkele grondige verbeteringen op het gastenhuis : betere inrichting van het jeugdhuis voor de groepen, en het verbouwen van de kluis, die voortaan ook opengesteld is voor gasten. Het feit dat onmiddellijk aanvragen zijn gekomen toont de doeltreffendheid van de veranderingen aan.

3. De stichting van Tunesië, waarvoor we de verantwoordelijkheid op ons genomen hebben –een boodschap die we in Cîteaux vernomen hebben op de grote feestdag van 21 maart ! Samen met Zr.Michaël heb ik in Frankrijk en in Italië de kandidaten-vrijwilligers voor deze stichting ontmoet en hun oversten. In augustus zijn we dan voor eerste kennismaking met de bisschop naar Tunesië geweest en hebben de plaats voor de stichting bezocht.

De groep stichteressen is vastgelegd, om te beginnen, op 5 ; deze vijf zijn in de jaarwisseling een kleine week samen geweest in Vitorchiano, om met elkaar kennis te maken en om samen het project van hun stichting te bespreken.

Ondertussen zijn twee van hen ook bezig met cursussen aan de PISAI in Rome (Pontificaal Instituut voor Studie van de Arabische taal en van Islamologie).

Op tweede Paasdag is het volgend bezoek aan Tunesië voorzien met de groep en met de architect.

Verder vind ik het belangrijk te vermelden dat onze gemeenschap van dit vóórkomen onverwachte project, een nieuw elan van leven en van monastieke bekeering ontvangt. Wij ervaren het als een groot geschenk uit Gods hand.

4. Een liturgie-herziening is volop aan de gang, waaronder de omschakeling naar het Boek der Psalmen, met alles wat daaruit voortvloeit aan verandering van liturgieboeken voor de gasten,...

Aangezien we binnen afzienbare tijd weer begeleiding met de citer voorzien, is het nu aangewezen om hiermee door te werken.

5. Vorming

Allereerst omwille van de jongeren, is er een planning en verdeling van taken opgezet voor de initiële vorming. Voor de Schriftcursus rekenen we op een diocesane priester, die vooral zal vormen tot actualisatie en assimilatie van de Schrift, als hulp ook voor de lectio divina-praktijk. De hele gemeenschap zal mee van dit aanbod profiteren.

De cursus "Exordium" zijn we opgestart in het najaar. We kiezen voor een langzaam tempo, om ook van de opdrachten zoveel mogelijk vruchten te plukken.

Bornholm : Klooster Myrendal

Door P.Frans Van Haaren

Het nieuwe van Myrendal is dat we het vorig jaar, na 32 jaar, een nieuwe abt hebben gekregen : Dom Jeroen (na Dom André Louf). Dit jaar zal ook Vader Generaal op bezoek komen.

Het eeuwfeest is gevierd met deelname aan een symposium, georganiseerd door Brian McGuire, in Esum (een vroeger Cisterciëncerklooster) en enkele conferenties over de Cisterciëncergeschiedenis/spiritualiteit.

Thuis zijn we met gesprekken begonnen over de "gelijkvormigheid aan Christus" aan de hand van de vragen rond het thema van het komende Generaal Kapittel.

De winter brengt duidelijke tekenen van vermoeidheid met zich mee.

Brecht : Abdij Nazareth
Door M.Kirsten Butaye

1998 stond in Nazareth sterk in het teken van het Cîteaux-jubeljaar. We zijn ons dieper bewust geworden van onze identiteit als cisterciënzers vanuit een intens contact met de geschriften van de cisterciënzervaders : alle lezingen in de tweede nocturne van de nachtwake waren van cisterciënzerauteurs van vroeger en nu; onze retraite rond Sint-Bernardus (door P. Lode van Orval) heeft ons hart diep geraakt; we lezen en bestuderen communautair de afleveringen van het Exordium. Tot nog toe hadden we drie uitwisselingen. Het tweede gesprek m.b.t. het tijds-klimaat rond de stichting van Cîteaux en ons omgaan met de tekenen van onze tijd blijft ons bij als zeer openhartig en diepgaand.

We zijn ervan overtuigd dat de vruchten van dit jaar nog lang zullen nawerken.

- 21 maart : plechtige viering met processie en stichtingsicoon (van onze broeders van Westvleteren),
- 2 juli :sympathieke verbroedering met onze broeders van Bornem, Mariënkroon, Val-Dieu en onze zusters van Mariënlof
- 27 augustus : bezoek aan de gemeenschap van Chimay, die op haar beurt, ons een tegenbezoek bracht op 22 oktober, feest van onze kerkwijding
- 26 januari ('99) : feestdag met plechtige Eucharistie, samen met onze bisschop en de broeders van Westmalle,
- We nemen deel aan de familiedag in Bornem

We zijn dankbaar om onze jongeren die zich dit jaar engageerden :

- in maart en december : 2 tijdelijke professies
- in april en augustus : 2 plechtige professies
- in juli : 1 inkleding

Juli-augustus-september stonden in het teken van onze visitatie. Dom Ivo had ons gepolst omtrent een "creatieve visitatie" en ons ja-woord had als gevolg drie voorbereidende gesprekken en een visitatie, waar iedereen intens aan meewerkte. Naast de persoonlijke gesprekken hadden we ook twee gemeenschaps gesprekken rond het thema 'communicatie'. Het was een sterk gebeuren.

Voor het ogenblik verblijven in onze gemeenschap drie 'gasten' binnen slot :

- een weduwe, op zoek naar een nieuw, meer contemplatief, engagement. De aanwezigheid van een 'moeder' in ons midden is een echte verrijking.
- Op 17 november verwelkomden we Sr. Monique en Sr. Cécile, twee Camerounese zusters, bij ons in de leer voor het naaien van liturgische gewaden. Telkens opnieuw mogen wij minstens evenveel van hen ontvangen en leren.

Zr. Placida vertrok op 24 november, op vraag van Dom André Barbeau naar Blauvac om M.Emmanuelle bij te staan in haar nieuwe taak van overste en om de verantwoordelijkheid op te nemen van het noviciaat.

Momenteel zitten we op een scharnierpunt in de geschiedenis van onze gemeenschap. Het is een moeilijk moment : verschuivingen in taken en belangrijke beslissingen daaromtrent dringen zich in de nabije toekomst op. In het kader van een globale werkherziening zijn we begonnen met een evaluatie van alle loongevende takken.

Voorbereiding jaar 2000 : . herdenking 50-jarig bestaan van Nazareth

. viering van de 800ste geboorteverjaardag van de Zalige Beatrijs

- o.a. - op 20 mei : Beatrijshulde voor de uitgebreide monastieke familie en de vrienden van de abdij
- uitgave van de zeven manieren van minne

Dahlem : Abtei Maria Frieden

Door M.Gabriele Visser

Sinds vorig jaar hadden wij een stergeval. De eerste duitse zuster die bij ons intrad, Zr.Franziska, is in juni op 84-jarige leeftijd overleden.

Wij hebben geen intredes gehad, we hebben wel een kandidaat.

Het jubileumjaar hebben wij bescheiden gevierd. De opening van het jubileum vierden we samen met Mariawald, zoals ik vorig jaar al heb verteld.

Op 21 maart waren er drie van ons bij de grote viering in Cîteaux.

Op de 12e juni hadden Maria Frieden, Mariawald en Donnersberg een viering met de omliggende kloosters van de OCist.. Daarbij waren ook de gemeenschappen van Altbronn en van Brialmont en de evangelische gemeenschap van Gnadental uitgenodigd. De samenkomst was in Himmerod. Het begon met een plechtige eucharistieviering. De hoofdcelebrant was de bisschop van Trier, die eveneens de homilie hield. Er was ook een gezamenlijk middageten en gelegenheid voor gesprekken. De vespers zongen wij in St.-Thomas, dat is het eerst Duitse vrouwenklooster, dat rond 1173 officieel in onze orde werd opgenomen. Het heeft bestaan tot de secularisatie in 1802. Naderhand gerestaureerd is het nu een vormingscentrum voor volwassenen en gezinnen.

In juni heeft de abt van Marienstatt voor ons een werkcollege gehouden over de Cisterciënzerspiritualiteit. Ook Mariawald was daarbij aanwezig.

Op 17 oktober hebben wij een mooie viering gehad. De kleine keramiek, die wij in Cîteaux meekregen, hebben wij onder de eerste steen van de kerk van Maria Frieden aangebracht.

In maart aanstaande zullen we nog een werkcollege met zuster Michaela Pfeifer hebben, ook over onze Cisterciëncervaders.

Op deze manier hebben wij het jubileumjaar bewust gevierd en ik geloof ook, dat het zijn sporen heeft achtergelaten.

Een belangrijke gebeurtenis : Zoals de meesten van U weten heeft D.Chris op het generaal kapittel van 1996 de gemeenschap van de Donnersberg voorgesteld en ik moest ook een verklaring daartoe geven. De omstandigheden waaronder de Donnersberg tot stand kwam waren moeilijk, en het geheel is eigenlijk nooit open doorgesproken. Ik heb sinds het generaal kapittel naar een weg tot verzoening gezocht en ik kan nu zeggen, dat een verzoening heeft plaats gevonden tussen de personen, die er toen het meeste bij betrokken zijn geweest. Op gemeenschapsvlak moet daar nog wel wat groeien. Het voornaamste schijnt mij, dat de weg naar elkaar toe weer open is.

Diepenveen : Abdij O.L.Vr. van Sion

Door D.Romero Hakvoort

Enkele data :

De gemeenschap bestaat uit 18 monniken.

17 zijn er geprotest, één is oblaat.

De gemiddelde leeftijd is 62 jaar.

Twee ouderen verblijven op de ziekenafdeling en vragen een beperkte mantelzorg.

We zijn in gesprek met 2 aspiranten.

1.Materiële zaken :

- In 1998 is bijna het gehele gebouwencomplex van de Abdij door de staatssecretaris van cultuur tot Rijksmonument aangewezen (inclusief de berceau en het kerkhof)

- Per 1 april 1998 is de gehele boerderij verpacht.

- De Raad en de gemeenschap hebben met betrekking tot de gebouwen een stappenplan ontwikkeld, dat er als volgt uitziet :

1.In 1999 zomerrefect verbouwen tot bibliotheek

2.In 2000 Abdijkerk aanpassen aan hedendaagse liturgische inzichten

3.In ~2005 kerk van buiten restaureren (muren, ramen, dak)

4.Vernieuwen van daken en goten van de rest van de Abdij.

- Dan voeren we nog besprekingen over aanpassingen/verbouwingen van het gastenhuis.

- Er is een beheeradvies gevraagd voor de "schone beukenlaan", die toegang geeft tot de Abdij.

2. Monastieke vorming :

Afgelopen jaar is er veel tijd, energie en geld gestoken in de vorming van zowel de individuele monnik, als de gemeenschap als geheel.

De individuele monnik :

In gesprek met iedere monnik afzonderlijk is getracht bij ieder de eigen talenten en charisma's te ontdekken. Daarop is een vormingstraject ontwikkeld, die ieder kan gaan.

1 monnik studeert systematische theologie a/d Gregoriana te Rome.

1 monnik studeert liturgiewetenschap aan San Anselmo.

2 monniken volgde de Leerroute "ILB" (Integrale levensbegeleiding) zodat de communiteit in de toekomst een ruime keus heeft uit geestelijke begeleiders.

1 monnik heeft een focustraining gevolgd in Focuscentrum Den Haag (zodat we kunnen beschikken over eigen gespreksleiders in huis).

2 monniken volgen orgelles.

verschillende monniken bekwamen zich in het gebruik van computer.

De gemeenschap :

De gemeenschap heeft veel baat gehad bij de "Enneagram-retraite" o.l.v. een team, bestaande uit Hanny Heselaars (mmz), Josien van Iersel en George Wüst sj. Het doel was : de zelfkennis te bevorderen, de medebroeder in zijn kracht en zwakheid beter te leren kennen, de onderlinge relaties te verbeteren en te verdiepen.

De hele communiteit heeft actief geparticipeerd aan 3 X tweedaagses en ter afsluiting 2 X driedaagses.

3. De liturgie :

Afgelopen jaar is in verschillende fases het "Boek der Psalmen" ingevoerd. Van deze gelegenheid is gebruik gemaakt een helder en toegankelijk liturgisch weekschema te maken zodat monniken zowel als gasten in één oogopslag kunnen zien, wat er gezongen wordt en welke zangbundel men nodig heeft. Om dit te bereiken is gekozen voor één psalmschema per week (alle 150 psalmen in één week) en een herschikking van antifonen, beurtzangen, versierde psalmen, hymnen in een gebruiksvriendelijk systeem.

Echt : Abdij Lilbosch

Door D.Chris Thewissen

De ontwikkelingen in onze gemeenschap hebben ons voor ingrijpende keuzes gesteld en ons uitgedaagd reeds gedane keuzes te bestendigen.

Omwille van het monastieke klimaat in onze abdij willen wij de bedrijfsvoering, het beheer van de financiën (beleggingen, boekhouding, loonadministratie) in eigen beheer houden. Dat vraagt de nodige tijd en ook veel 'know how', maar deze investering in ons onmiddellijke leefmilieu beleefde de communiteit als vruchtbaar en zinvol. Bovendien hebben wij er principieel voor gekozen om onze zieken thuis te verplegen. Momenteel hebben wij één oude monnik (P.Petrus) die praktisch bedlegerig is en veel verzorging nodig heeft.

Daarbij komt nog, dat wij geen vaste kok meer hebben. De keukendienst wordt nu door meerderen afwisselend verricht, hetgeen goed werkt. Om de sfeer van stilte en eenzaamheid te waarborgen, wilden wij indien maar enigszins mogelijk in huis niet met lekenpersoneel werken.

Om dit alles mogelijk te maken met behoud van voldoende tijd voor lectio, meditatie e.d., zagen wij kans gelijktijdig in te spelen op een andere ontwikkeling. Intussen namelijk hadden enkele mensen het verlangen te kennen gegeven langdurig met ons te willen meeleven op een vrijere basis. Wij noemen deze leefvorm 'familiaris (-nieuwe-stijl)'. Er zijn nu drie familiarissen aan onze gemeenschap verbonden. Deze mensen nemen minimaal deel aan Laudens, Eucharistieviering en Vespers, en eten bij ons in de refter. Zij hebben hun kamer tussen gastenhuis en communiteit, of in de bijgebouwen. Als zij in huis zijn, moeten zij zich aan dezelfde regels houden als de monniken. Tot nu toe werkt dit 'systeem' behoorlijk, al zouden wij er nu niet gauw voor kiezen nog meer van dergelijke mensen aan te nemen : dat zou het evenwicht in de gemeenschap verstoren.

Wat het eeuwfeest van de Orde betreft : er is geen gebrek geweest aan publiciteit en belangstelling voor onze abdij. Vooral de uitgave van ons Boekje heeft tot veel positieve reacties geleid. Als community zijn wij door de viering van het eeuwfeest ons nog meer bewust geworden van het feit dat alle facetten van ons leven één onlosmakelijk geheel vormen ; en dat het gevaar niet denkbeeldig is, in plaats van cisterciënzerleven te beleven, het louter te bereflecteren en te bestuderen.

Tot slot nog iets over de personele bezetting van onze community. In het afgelopen jaar is er één novice en één postulant weggegaan, en is er één novice bijgekomen, terwijl er ook een nieuwe postulant ingetreden is en een volgende op stapel staat.

Heimbach : Abdij Mariawald

Door D.Franziskus de Place

Communityverslag 1 feb.1998 -1 feb.1999

Community :

1 novice is ingetreden, 2 novicen zijn weggegaan.

Op 1 feb. waren er in Mariawald : 16 binnenbroeders en 9 buitenbroeders.

Een paar trekken uit ons monastieke leven :

-Vorming :

We hadden gezamenlijk met de abdijen van Maria Frieden en Steinfeld (OSB) een paar seminaries.

De gemeenschappelijke gesprekken met de psycholoog en de individuele zanglessen hebben, zoals voorgaande-jaren, verder plaatsgevonden.

-Aanwas

Zoals men reeds kan vernemen uit de vermelde communitybezetting, lijden ook wij aan een tekort aan jongeren. Kandidaten, naar verhouding jonge kandidaten blijven niet tot hiertoe.

Vaak melden zich bij ons geïnteresseerden aan en menen het oprecht bij ons. Sedert twaalf jaar echter is er geen onder de vijftig jaar meer dan drie jaar gebleven. Als oorzaak is er niet enkel de vaak vermelde onstandvastigheid en besluiteloosheid van de huidige jeugd. De oorzaak ligt ook bij ons, de plaatselijke gemeente : we moeten het in onszelf onderzoeken, om ons daarvan te helen en niet meer onze schuld op die van de uitgetreden te schuiven.

-Gastvrijheid

Sedert Pinksteren 1997 bieden we de gelovigen de mogelijkheid om in onze abdijskerk nauwer aan te sluiten bij ons koorgebed. Ze mogen plaatsnemen op de banken in het schip van de kerk. Ze hebben boekjes ter beschikking voor het koorgebed. De gewone toeristen staan zo op die manier verder van ons af en ze gedragen zich rustiger dan vroeger tijdens het koorgebed en hoogmis.

-Economisch leven

Gebouwen : Het noviciaat beschikt sinds enige maanden over een nieuwe gebedsruimte voor privégebed en over nieuwe cellen voor de nachtrust. De ruimten voor de boekhouding werden vernieuwd en van nieuwe meubels voorzien. We hebben de vernieuwing van de keuken van ons gastenhuis en tegelijkertijd ook de aanpassing van de nieuwe veiligheidsmaatregelen doorgevoerd.

De toegang voor gehandicapten moet gauw ook verbeterd worden. We voorzien een herstructurering van de ruimten van ons gastenhuis.

Landbouw : We hebben geen melkkoeien meer en konden daarom ronds- en kalfsvlees te koop aanbieden. We verkopen het vlees hoofdzakelijk aan de poort en gebruiken het ook in het gastenhuis. Goedkoper dan buiten het klooster kunnen we het niet verkopen, maar we verzekeren onze klanten een gewaarborgde kwaliteit.

Varia :

Jubileumjaar 1998 : Op 21 maart hebben zes medebroeders deelgenomen aan het cisterciënzerfamiliefeest in Cîteaux. Op 12 juni hebben tien medebroeders aan de gemeenschappelijke cisterciënzerdag in Himmelrod en St.Thomas deelgenomen.

Nabije toekomst : In een nabije toekomst zal een reguliere visitatie plaatsvinden. Zij is van bijzonder belang omwille van het einde van de zesjarige ambtsperiode van de abt in april 99 en omwille van de zware problemen die ondertussen gerezen zijn. Mariawald beveelt zich aan in uw gebed !

Maromby : Monastera Masina Maria

Door D.Bruno Gooskens

Eind 1982 werd ik door Dom André gevraagd voor Maromby, waar ik in maart 83 ben aangekomen. In de zomer van 1992 ben ik gevraagd voor de permanente raad, in december van datzelfde jaar ben ik uiteindelijk dan in Rome gearriveerd.

Hoe zie ik mijn toekomst ? Hoe dan ook, blijf ik op de eerste plaats beschikbaar voor Maromby.

Hierna wil ik mijn bevindingen omtrent Maromby geven en de evolutie die deze communiteit de laatste jaren heeft doorgemaakt :

- De ambtstermijn van Daniël eindigde eind 1996, daarna werd Edmond benoemd.
- In de zomer van 1997 heb ikzelf een bezoek gebracht aan Maromby.
- Op de Katsberg is Dom André eind 97 afgetreden en werd Dom Guillaume verkozen.
- In de zomer van 1998 was er de reguliere visitatie te Maromby door D.Guillaume :

Pater Alain werd de nieuwe superior ad nutum(ad interim).

Er werd een werkopdracht in drie punten geformuleerd :

- +vooreerst het verder afbouwen van het klooster, voornamelijk dan de kerk. Er werd onderlijnd dat een goed gestructureerd klooster belangrijk is, zowel naar binnen als naar buiten toe. Philippe, van de Katsberg, zal hierin tot hulp zijn.
- +Aandacht voor de vorming op alle niveaus want momenteel zijn er geen 'vormers' aanwezig. Edmond studeert in Rome, op de Katsberg volgen enkelen het internoviciaat, studie van het frans
- +Er wordt een gebuikenboek herschreven vanuit een gezamenlijke bestudering van de constituties.

De vraag werd aan V.Generaal gesteld of D.Bruno 2X3 maanden naar Maromby zou kunnen gaan helpen.

Vanaf september tot november 1998 ben ik dan voor een eerste verblijf van 3 maanden naar Maromby gegaan om deze werkopdracht in drie punten mee te beleven en te stimuleren.

De bevindingen van dit verblijf zou ik in volgende punten kunnen samenvatten :

1. Nu is het moment gekomen, is er een 'kairos' voor de keuze van een landeigen overste, na het komende Generaal Kapittel.
2. Na 40 jaar is er een hoopvolle ontwikkeling, maar alles blijft toch fragiel : alles moet zijn tijd krijgen en zorgvuldig gebeuren. Hoe verschillender de cultuur, hoe langer en delicateser het inculturatieproces.
3. Huidige situatie :
 - 2 stichters (superior ad nutum en rector bij de zusters)
 - 3 oudere plechtig geprofesten (waarvan een in Rome)
 - 4 jongere plechtig geprofesten (waarvan een in de Katsberg)
 - 3 tijdelijk geprofesten
 - 2 novicen en 2 postulanten
 - 1 tijdelijke hulp van de Katsberg voor het bouwen
 - Totaal : 14 (waarvan 3 afwezig +1)

4. Madagascar met zijn flora, fauna en cultuur heeft een waarde voor de wereld en andersom. Plaats van de Kerk daarin en daarbinnen van het monachisme. Heeft twee mannelijke contemplatieve gemeenschappen : Mahitsy (1954, Pierre qui Vire) en Maromby (1958, Mont des Cats). Er is een missie in beide richtingen.

5. Er is in Maromby een 'gat' gevallen tussen de stichters en de autochtone communiteit ; ik pas precies in dat gat en een ander is niet in zicht. Het zou onverantwoord zijn, omwille van

het gevaar van destabilisatie, teveel mensen eruit te nemen. Ben dankbaar voor de afgelopen zeven jaar, maar nu is het moment om terug te gaan.

6. Verificatie van het voorgaande te Maromby, met mijn abt, met Dom Bernardo en zijn raad resulteerde hierin dat ik vanaf nu het terrein mag voorbereiden om na het G.K. terug te gaan naar Maromby.

7. Vanuit dit perspectief vroeg Dom Bernardo af te zien van een tweede verblijf van drie maanden te Maromby vóór het Generaal Kapittel.

Tegelen : Abdij O.L.Vr. Onbevlekt Ontvangen

Door D.Amandus Prick

Op zaterdag had ik de artikelen gelezen in Monastieke Informatie over ouder worden en loslaten. Zeer zinnig maar natuurlijk niet volledig : loslaten moeten jongeren en ouderen.

't Probleem waarmee we worstelen is ook niet voornamelijk een lokaal probleem, een dagorde-probleem. De volgende morgen en 't was de zondag onder de bidweek, en de dag dat onze retraite begon, kwam na de lauden -er was geen kapittel- iemand naar me toe om te vertellen dat hij bezoek had gehad van Getuigen van Jehova. Hij had op een passage gewezen op een passage uit het epos van God-mens dat Jezus gekomen was -eigen woorden- om het leven gemakkelijker en gelukkiger te maken, dus niet die nadruk op de strenge Jehova.

Hij had daarbij ook het oog op iemand in ons convent die bij grote nadruk op charismatische vrijheden toch graag de strenge God voorhoudt : en hij zei en dat was tegen een ander gericht die ik niet noemen wil, dat geleerde mensen vaak vasthoudend zijn terwijl eenvoudige zielen toch echt wat te bieden hebben.

Hij is net 65 geweest, dus hij hoort tot de jongeren bij ons.

Dit ter illustratie dat het probleem van ons ouder wordende gemeenschap complexer is dan verhuizen of uit elkaar gaan.

In uiterlijke dingen gaat onze gemeenschap achteruit :

't Loopt allemaal minder vlot.

't Officie mag niet moeilijk zijn en moet ingekort worden.

't Loopt wel eens vast, ruzeis over kleine details, maar inderdaad daarnaast verlangen, ook als wij uit zouden sterven om op dezelfde plaats te blijven.

En dat zou kunnen als er één of twee jongeren, gevormde jongeren met capaciteiten die eerder boven het gemiddelde dan onder het gemiddelde liggen, jongeren wat leeftijd betreft liever boven de 50 dan eronder, zich bij ons zouden voegen. In dat geval zouden zij waarschijnlijk iets loslaten omwille van de ouderen, dat zou dan een tegenhanger zijn tot andere gevallen waar ouderen iets laten omwille van de jongeren.

't Vraagstuk van een ouder wordende gemeenschap is complex, daar wilde ik op wijzen.

Westmalle : Abdij O.L.Vr. van het H.Hart

door D.Ivo Dujardin

Het afgelopen jaar hadden we drie overlijdens. Twee ervan herinnerden ons eraan hoe waar het woord van Jezus blijft : "Op een dag waarvan gij niet weet, op een uur dat gij het niet verwacht ...". We beseffen hoe belangrijk het voor ons is, als kleiner en ouder wordende gemeenschap echt te leven, en te leven uit onze roepingsgenade. En dit precies in de pijn en de beproeving van dit moment.

De viering van 900 jaar Citeaux is, ook binnen eigen gemeenschap, een gebeuren mogen worden. In het bijzonder zijn we gelukkig onze eigen maat gevonden te hebben om de cursus Exordium vormend te laten inwerken op ons leven. Aan allen die op een of andere manier meewerkten aan de vertaling en verspreiding onze beste dank.

In het zoeken naar een juist evenwicht tussen afstand en nabijheid in onze verantwoordelijkheid tegenover onze brouwerij zijn we een nieuwe fase ingegaan door het aanwerven van een leek als directeur. Zijn religieuze motivering, zijn verbondenheid met de gemeenschap en zijn gevoeligheid voor monastieke waarden worden door de gemeenschap als beloftevol ervaren naar de toekomst toe.

Enkele leken kwamen bij ons aankloppen. Zij voelen zich aangetrokken tot het cisterciënkercharisma. In hen leeft het verlangen in een of andere vorm deze monastieke genade in de eigen situatie in de wereld gestalte te mogen geven.

Verrast en onwennig met deze vraag, hebben we in gemeenschap eerst aandachtig kennis genomen met de reflecties van D. Bernardo over "charismatische associaties" (Cistercian Studies/Collectania). Daarna hebben we een viertal leken op ons kapittel uitgenodigd om ons te vertellen over de groei van hun verlangen in de hoop dat de hele gemeenschap op deze manier voeling zou kunnen krijgen met hun innerlijke bezieling.

Momenteel is het voor ons duidelijk dat we deze vraag die we zelf niet gezocht hebben, niet zomaar naast ons kunnen neerleggen. Even duidelijk is het dat we nu nog niet weten hoe dit nu verder moet en vorm zou kunnen krijgen. We willen het in hen en in ons laten groeien.

Westvleteren : Sint-Sixtusabdij **door D.Manu Van Hecke**

Het leven in onze communiteit kent op het ogenblik een stille continuïteit zonder grote uitdagingen of veranderingen. In het voorbije jaar zijn we gestart met gespreksdagen onder leiding van een deskundige : de meeste broeders nemen er aan deel en het wordt als deugddoend en diepgaand ervaren.

We ontvingen ook enkele tijdelijke gasten in onze gemeenschap, die ons communiteitsleven deelden : het werd door hen en door ons als verrijkend ervaren.

Op materieel vlak was er voornamelijk de verdere uitbouw van het ontmoetingscentrum tegenover de abdij. Er zal daarin ook een info-ruimte worden ingericht op op een eigentijdse manier ons abdielven voor te stellen.

In de komende tijd hopen we vooral aandacht te geven aan de permanente vorming in onze gemeenschap.

De viering van het eeuwfeest heeft een sterke stempel gezet op het voorbije jaar. Naast de gezamenlijke vieringen (Cîteaux, Bornem, 's Hertogenbosch) hadden we enkele gebeurtenissen eigen aan onze communiteit :

11 juli : viering in onze communiteit met onze bisschop

8 juli : ontmoeting met de gemeenschappen van de Katsberg, Belval en de Bernardinnen van Esquermes

6 september : vesperdienst in de decanale kerk van Poperinge

Ook de vormingsmomenten stonden grotendeels in het licht van 900 jaar Cîteaux : onze retraite, een vormingssessie rond onze ordesgeschiedenis, lezingen in refter en kapittel, ...

Het voorbije jaar was er 1 intrede en 2 tijdelijke professies.

Zundert : Abdij Maria Toevlucht

Door D.Jeroen Witkam

Opvallend in ons communiteitsleven in 1998 is het overlijden van vier medebroeders. De 3 medebroeders die in 1997 zijn overleden en 1 op 1 jan.1999 meegerekend, betekent dit een verlies van 8 medebroeders in 2 jaar tijd. Een verlies dat echt gevoeld wordt, maar tegelijk een verlichting voor de ouderenzorg.

Gelukkig was er ook een inkleding in 1998, een tijdelijke gelofte in jan.99, en een solemnele in feb.99. Er zijn nog 5 tijdelijk geprofesten.

We zijn nu met 33 broeders in de gemeenschap. De gemiddelde leeftijd is beneden de 65. Een aantal jaren zijn we boven de 67 geweest.

Vier van de jong geprofesten doen deeltijdsstudie theologie op 3 verschillende locaties : theologische faculteit Tilburg, Centrum Bovendok en Seminarie Antwerpen. De afwezigheid van slechts enkele halve dagen per week maakt het mogelijk dat ze blijven participeren in het monastieke gemeenschapsleven.

In het jaar 2000 vieren we ons eeuwfeest, waar we ons nu al op voorbereiden.

Belangrijk is de beslissing die we in april 1998 hebben genomen : het stoppen van de melkveehouderij. Melkkoeien en melkquotum zijn verkocht. We waren er aan toe een nieuwe doorloopstal neer te zetten, waarvan de kosten te hoog en de modernisering buiten het bestek van ons monastiek leven gelegen zou hebben. We zijn nu gestart met een natuurboerderij. We hebben reeds 12 zoogkoeien gekocht van het franse ras parthenaises, er lopen 2 paarden en kippen rond. Een natuurboerderij was de enige mogelijkheid om zelfstandig een boerenbedrijf op te zetten en zo onze gronden uit te baten. Deze liggen bovendien binnen de ecologische hoofdstructuur omgeven door natuurgebieden. De boerderij is weer toch meer in de belangstelling van heel de gemeenschap komen staan.

In 1998 zijn er nog enkele bedieningen veranderd : br.Gilbert is gastenbroeder geworden in plaats van br.Clemens die 75 jaar werd, en br.Arnold en br.Gerard hebben keuken en boerderij met elkaar gewisseld. Gelukkig doen we alle werk zelf, met uitzondering van een dame die in het gastenkwartier helpt. Verder hebben we geen personeel, hetgeen de sfeer van de gemeenschap ten goede komt.

Het gastenkwartier neemt bij ons een belangrijke plaats in. Het stelt ons in staat iets van ons charisma door te geven. Veel mensen leven spiritueel uit onze abdij.

Ondanks enkele vragen daartoe hebben wij gemeend dat het organiseren van een groep geassocieerden feitelijk niets toevoegt aan deze geestelijke verbondenheid die veel mensen met onze abdij hebben.

Het eeuwfeest van Cîteaux betekende vooral voor onze jongeren, door hun reis naar Cîteaux, een levende kennismaking met het lichaam van onze Orde dat zoveel landen en continenten omvat.

3.OVER DE MOGELIJKHEID VAN ABT NIET-PRIESTERS

(Inl.: M.Kirsten)

O. INLEIDING

- Het onderwerp werd op het Generaal Kapittel van 1996 ter sprake gebracht door de vraag van de Amerikaanse Regio "of wij een brief zouden richten aan de Post-synodale commissie die een studie voorbereidt betreffende de mogelijkheid van niet-priesters als oversten in gemengde instituten." ²

Als teken van solidariteit met andere instituten zouden wij dan verzoeken de kwestie zo spoedig mogelijk te bestuderen. Meer kunnen we niet doen, zeggen de Centrale Commissies. We kunnen geen enkele concrete stap zetten zolang de H.Stoel haar studie niet heeft beëindigd en haar standpunt duidelijk heeft gemaakt. ³

-Hoewel het een eenvoudige zaak leek, was de reactie van de kapitulanten erg sterk. Men vroeg daarom naar de Orde toe :

een grondige studie betreffende alle consequenties - zowel voor de monniken als voor de monialen - van een dergelijke mogelijkheid;
en een consultatie van alle huizen, d.m.v. vragen.

Deze vragenlijst was enkel bedoeld als middel om naar de mening te peilen en niet als een beslissend referendum. ⁴

-Het verslag van de Commissie van Recht (Blauvac) telt 15 pagina's. De Centrale Commissies uitten hun tevredenheid over deze studie (en de resultaten van de vragenlijst). Dit werd toevertrouwd aan de Regionale Vergaderingen vóór het G.K. van '99, zodat de gemeenschappen nogmaals hun mening kunnen geven.

Uit de reacties op het G.K. en uit het lang verslag van de Commissie van Recht blijkt dat het gaat om een belangrijk en gevoelig probleem dat grondige aandacht vraagt.

Vooraf

P.S.: Reeds in Holyoke was er een consensus voor de mogelijkheid van abten niet-priester zodat men toen uitdrukkelijk besliste dit niet als voorwaarde te stellen om als abt te worden gekozen. Maar gezien de huidige wetgeving dit niet toelaat, heeft men eraan toegevoegd dat Vader Generaal de gekozenen pas kan bevestigen als die de priesterwijding wil ontvangen.

C 39.3 - C 39.6

I. VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RECHT (6-9 sept.'97 - Blauvac)

De studie behandelt de vraag naar *de mogelijkheid monniken die geen priester gewijd werden, toe te laten tot abt of titulair prior verkozen te worden, aangezien men erkent dat oversten van stichtingen of superiors ad nutum geen priester hoeven te zijn.*

Deze studie - houdt rekening met de antwoorden op de vragenlijst

- geeft argumenten aan vanuit de traditie (cf. Historische aspecten)

vanuit theologische reflexies (cf. Doctrinaire en praktische aspecten)

- geeft mogelijke consequenties vanuit de momenteel in voege zijnde wet (cfr.Canonieke aspecten).

HISTORISCHE ASPECTEN

Monachisme - priesterschap : twee verschillende realiteiten.

²Vita Consecrata, p.65-66

³Centrale commissies Latroun, 1998, p16.

⁴Compte rendu RGM, Rocca di Papa 96, p.63.64.65.82.130

Het monachisme was in oorsprong een lekenbeweging. Het is "charismatisch" en het ontwikkelt zich in de woestijn.

Het priesterschap vindt zijn oorsprong in het sacrament van de wijding en het ontplooit zich in apostolische en parochiale ministeries.

Hoewel de monniken veel respect hadden voor het priesterschap, wilde men kost wat kost het gevaar van hoogmoed vermijden (de eer van het priesterschap (Cassianus), e.a. (Horsiesius, Benedictus).

Toch kon het gebeuren, zo vermeldt Dom de Voguë, dat een geestelijke vader een zodanig spiritueel gezag uitstraalde door de genade van het woord, dat het voor de leerlingen die zich rond hem verzamelden, als natuurlijk en vanzelfsprekend leek, dat hij ook bedienaar werd van de Eucharistie. Vanuit het leven zélf vloeien hier de charismatische en Eucharistische bron samen.

-Geleidelijk aan wordt het abbatiaat als een eer aangezien in de Kerk en spreekt het vanzelf dat de abt niet alleen het priesterschap uitoefent in zijn monasterium, maar ook aan apostolaat doet naar buiten toe (indachtig de sociologische context van de kloosters in de middeleeuwen : hele dorpen ontstaan rond een abdij, sterke band tussen de Kerk en de feodale maatschappij).

-In 826 (Concilie van Rome) wordt het een canonieke verplichting : de abt moet priester zijn.

-Vanaf de 14e eeuw wordt de tendens sterker voor een eenheid tussen de monastieke staat en het priesterschap; na de Franse Revolutie, bij het herstel van de Orde, wordt het eerder uitzonderlijk dat koormonniken geen priester waren. Het was dan ook logisch dat de abt onder de priesters gekozen werd, hoewel dit niet als vereiste vermeld staat.

-Het priesterschap wordt dus beschouwd als een volheid (bekroning) van het monachaat. Het is pas na Vaticanum II dat er zich een nieuwe oriëntatie ontwikkelt die deze eeuwenlange evolutie in vraag stelt, en dat vele clericale instituten vragen dat alle leden verkiesbaar zijn voor het ambt van overste.

Bij de voorstellen aan de Paus gericht, via de Synode van '94 over het Godgewijde leven, kwam diezelfde vraag terug vanuit de clericale gemengde Instituten.

Onze Orde

-De Codex van 1917 geeft aan de hogere oversten van religieuzen, clericale, exempte gemeenschappen de titel van *ordinaris*, hetgeen veronderstelt dat zij priester zijn : abtissen abten zijn hogere oversten; ook hogere oversten zijn *ordinaris* : doen een heleboel zaken die betrekking hebben op jurisdictie ⁵

-In praktijk wordt onze Orde beschouwd als een clericale Orde hoewel ze zich niet als zodanig definieert (C 82.3; C 57).

-Oversten van stichtingen of superiors ad nutum hoeven geen priester te zijn. Dit komt voort uit het feit dat ze een gedelegeerde macht uitoefenen namens de abt van de stichting of de Pater Immediatus.

-Het Generaal kapittel van 1977 verlangde toen reeds de mogelijkheid m.b.t. het nieuw canoniek recht, dat oversten en novicemeesters geen priester hoefden te zijn. Dit werd enkel gerealiseerd voor de novicemeester en prior. ⁶

-Volgens onze huidige Constituties is het priesterschap niet vereist om abt gekozen te worden, maar Vader Generaal kan de keuze slechts bevestigen als de gekozene akkoord gaat de priesterwijding te ontvangen.

⁵Compte rendu RGM, Rocca di Papa 1996, Dom B.Johnson, p.64

⁶Compte rendu C.G., Ariccia 1977, 33(2) p.193; 36(51) p.260; 40(33) p.315

Besluit : De geschiedenis geeft ons geen licht, wel enkele steunpunten.
Vanuit de traditie hoort het gewijde ambt niet tot het wezen van het charisma.

DOKTRINAIRE EN PRAKTISCHE ASPECTEN

Voegt het priesterschap, op theologisch vlak, iets toe aan het abbatiaat ?

Het gezag van de abt heeft zijn oorsprong in de Regel en in de Constituties, niet in de priesterwijding.

Het priesterschap kan wel de abbatiale taak vervullen maar het is er niet de oorsprong van. Het is niet vanuit het priesterschap dat de abt, de plaats van Christus, in het klooster bekleedt. Neemt de abdis immers niet diezelfde plaats in ? En heeft zij eveneens niet dezelfde drievoudige taak ?

- van herder : R.B. 2,7.8.31; 27,5 C33.2

- van leraar : R.B. 2,5.6.11.23 C 33.3

- van geneesheer : R.B. 2,7.8 C 33.4

- vader/moeder

Praktische aspecten :

- Voor het samengaan van abbatiaat en priesterschap :

Beide zijn een pastoraal dienstwerk die elkaar verrijken en vervullen.

(Toch is de abt allereerst de geestelijke vader van de hele gemeenschap en niet zozeer de biechtvader van elke monnik.)

De abt zou toch de voorganger zijn in de Eucharistie, bron en hoogtepunt van de communio - C18

(Bij de monialen dan ? De Eucharistie blijft ook dáár bron en hoogtepunt, onafhankelijk van de voorganger.)

- De relatie van een abt-priester met monniken zou gemakkelijker liggen...

- Voor een splitsing van abbatiaat en priesterschap :

Zo wordt het duidelijker dat het monastiek leven niet clericaal is en dat het gezag van de abt niet ontspringt aan zijn priesterschap; abten en abdisen komen zo meer op gelijke voet te staan.

Het abbatiaat is ad tempus, terwijl het priesterschap voor het leven is. Als een abt na 6 jaar geen abt meer is, blijft hij toch priester... (waarvoor hij misschien zélf niet gekozen heeft).

De keuze voor een nieuwe abt wordt groter als ook niet-priesters in aanmerking komen.

Niet ter zake doende argumenten :

- De relatie tussen de abt niet-priester en de monniken : meer eenheid in de gemeenschap, dezelfde rang.

Visie : priesterschap als dienst of als macht... (cf. RB 60 en 62 : zegt niet dat de abt priester moet zijn, maar dat ook priesters onderworpen zijn aan de Regel en zich niet moeten inlaten met het beleid in de gemeenschap).

Pro abt-priester : meer waardering voor de taak als overste, behoud van het prestige t.o.v. andere abten-priesters.

- Er zijn voldoende priesters nodig voor de eigen gemeenschap, voor het gastenhuis, als rector voor monialen.

Dit is wél een probleem, gezien het gering aantal priesters in parochies en in abdijen. Het heeft repercussies voor de monialen.

Cf. Spaanse Regio '98 : inleiding door Dom Hermenegildo

Priesterwijdingen 1986 : 12 Solemnele prof. 1986 : 38

1990 : 14

1990 : 31

1994 : 12

1994 : 35

1998 : 5

1998 : 42

Vermindering van het totaal aantal priesters van '86-'96 : 237

CANONIEKE ASPECTEN

Can 129 "Tot bestuursmacht, ook jurisdictie genoemd, zijn bekwaam zij die een heilige wijding ontvangen hebben."

Probleem van de jurisdictie :

- blijft de jurisdictie nog strikt gebonden aan de potestas sacra ?
- of kunnen gelovige leken deze ook uitoefenen binnen bepaalde grenzen ?

Conclusie :

De bijzondere aard van elk ambt - en de vereiste consequenties binnen het juridisch, canoniek systeem - zal bepalen of dit ambt mag worden toevertrouwd aan een gewijde bedienaar of aan een gelovige leek.

Can 228

De grens van de capaciteit (niet van het recht) wordt bepaald door het sacrament van de wijding.

Can 588

Vroegere codex : clericaal instituut als de meerderheid van haar leden priesters waren.

Nu : soepeler criteria. In de praktijk wordt het uitieme criterium gegeven door de erkenning die de kerkelijke overheid zélf geeft, rekening houdend :

- met de canonieke criteria
- en de concrete bijzonderheden van elk instituut.

Can 596

Oversten en kapittels van clericale instituten van pauselijk recht hebben - naast macht door het universeel recht en de Constituties - ook jurisdictie.

Jurisdictie speelt op twee niveaus :

- persoonlijk : pers. gezag van de overste
 - collegiaal : kapittels
- M.Martha (Gedono) lijkt deze sectie zo te verstaan alsof een abt niet-priester sommige canonieke bevoegdheden kan delegeren die hijzelf, omdat hij niet gewijd is, niet bezit. Men kan toch niet delegeren wat men zelf niet bezit. Is niet eerder bedoeld : "overlaten" ?
- P.Carlos van Sobrado (Re p.36) meent een evolutie vast te stellen wat betreft de jurisdictie van leken m.b.t. de criteria die een clericaal instituut bepalen en die de twee niveaus van macht respecteren : de persoonlijke en de collegiale.
- Vraag, reeds gesteld op het G.K., naar creatieve ideeën van het concept jurisdictie zodat jurisdictie niet alleen speelt langs clericale doorstroming.⁷

Enkele canonieke antwoorden op vragen (cf. vragenlijst) :

- Professie: een abt niet-priester neemt de professie aan - zoals de abdis - maar een priester moet, in naam van de Kerk, de monnikswijding geven (zegening) en de Eucharistie celebreren.
- Abbatiale verkiezingen : kunnen voorgezeten worden door de Pater Immediatus, zelfs al is hij geen priester.
- Wijdingen : door de Pater Immediatus-priester of door de bisschop als de Pater Immediatus geen priester is.
- Kerkelijke jurisdictie : de abt niet-priester bezit die niet, maar de postsynodale commissie zou er anders kunnen over beslissen.
- Abt niet-priester : kan geen sacramenten toedienen
- De Orde : blijft clericaal, zelfs indien alle oversten niet-priester zijn

⁷Compte rendu RGM, Rocca di Papa 1996, p. 64 (bovenaan § 1)

- blijft exempt(er zijn ook laïcale instituten van pauselijk recht die exempt zijn t.o.v. de bisschoppen)
- als de mannelijke tak geen jurisdictie heeft over monialen, blijft de Orde toch één (niet gescheiden)
- als in het Generaal Kapittel van de Abten enkelen geen priester zijn, blijft C 77.2 toch gelden (jurisdictie van het G.K.Abten)
- Canonieke straffen ? Complex ! Elk geval volgens het Recht beoordelen.
 - 1 vb. : proces van wegzending kan door overste niet-priester

Algemene conclusie :

- Er zijn geen pasklare antwoorden te geven vanuit deze historische, doctrinaire of canonieke situatieschets.
- Wat onze houding zal moeten bepalen, is ons pastoraal aanvoelen van de "tekenen van deze tijd".
- Vanuit de vragenlijst blijkt dat de draagwijdte van de mogelijkheid niet voor allen dezelfde is . voor sommigen . enkel ter overweging in uitzonderlijke gevallen (mits speciale voorwaarden zoals 2/3 van de stemmen/een inluit van de H.Stoel/uitsluitend ad temp.def. zodat het evenwicht van de Orde ongewijzigd blijft)
 - . voor anderen : als algemene mogelijkheid voor te stellen
- Als de kwestie aangevraagd wordt, gebeurt dit best door een (studie ter) wijziging van C 39.6 voor te stellen.

Globale inventarisatie van de antwoorden op de vragenlijst :

De vragenlijst werd door 74 % van de huizen beantwoord, wat bevredigend blijkt.

- Voordelen van abt niet-priester :

- . meer in overeenstemming met de oude praktijk binnen het monachisme (Sint-Benedictus)
- . de eigen aard van de monastieke roeping zou duidelijker worden
- . praktische voordelen (grotere keuze als ook niet-priesters in aanmerking komen, meer gelijkheid met monialen, minder apostolaat buitenshuis...)
- . verbeterde relaties tussen de abt en de monniken
- . gevolgen op vlak van de locale of universele Kerk : meer respect voor leken

- Nadelen van abt niet-priester :

- . doctrinaire onwetendheid of onderwaardering van de traditie
- . praktische nadelen (geen voorganger in Euch., kan later geen rector worden...)
- . relaties tussen abt en priester-monniken zouden moeilijker worden
- . canonieke nadelen
- . nadelige gevolgen op vlak van de locale of universele Kerk

- Relatie met de Pater Immediatus, indien hij geen priester is :

42 huizen zeggen dat dit de relatie niet zou beïnvloeden.

II. VERSLAG VAN DE CENTRALE COMMISSIES (20-27 mei '98 - Latroun)

Men was tevreden over het werk van de Commissie van Recht en sprak het verlangen uit :

- tijd te hebben voor verdere experimenten (in het bijzonder het aanstellen van superiors ad nutum (niet-priesters)
- de studie van het onderwerp te verdiepen
- de gevolgen te onderzoeken indien we een niet-clericale Orde zouden worden

Daarnaast zou de neiging ook kunnen bestaan minder priesters te wijden wat gevolgen zou hebben voor de beschikbaarheid van priesters om rector te worden.

Van het volgende Generaal Kapittel verwacht men een uiteenzetting hoe men staat tegenover deze kwestie en een verbintenis, het onderwerp grondiger te bestuderen vóór het G.K. van 2002.

Er werden 5 stemmingen verricht rond dit onderwerp, met als resultaat :

- Het onderwerp komt op het programma van het volgende G.K. en zal behandeld worden volgens de buitengewone procedure.
- Er zal een grondige theologische en canonieke studie over dit onderwerp gebeuren.
- Er volgt een werkdocument dat alles bevat wat over het onderwerp in de Orde reeds gezegd is. Dit zal gemaakt worden door Dom Marie-Gérard van La Trappe.

III. VERSLAG VAN DE ANDERE REGIO'S

- Nederland : Brecht, jan. 1998, p. 15-19

Uitwisseling, 3 stemmingen :

- 1) Graag een bredere bezinning over het onderwerp : ja (15+6 ja/0 nee/ 0 onth.)
- 2) Centr.Comm. moeten zorgen voor uitgebreide uitwisseling op volgend G.K.: ja (15+6/0/0)
- 3) Vraag naar mogelijkheden voor meer ervaringen ivm abt niet-priester : ja (13+6/0/2+0)

- Nord et Centre Europe : Tamié, juni 1997, p. 15-16

Alg. inleiding door Dom Ambrose die de eerste resultaten geeft van de vragenlijst. Men moet het antwoord van de Congregatie van Religieuzen nog afwachten, maar de reacties op de vragenlijst worden alvast voorgelezen en leiden een debat in over enkele specifieke juridische kwesties :

- dit soort thema's moet niet op theologisch maar op pastoraal niveau besproken worden,
- in bepaalde gevallen gaat de praktijk vóór op de eerder juridische of theologische principes (cf. het slot; vicaris voor religieuzen is een religieuze.
- twee nadelen worden weerlegd :
 - . de Pater Immediatus heeft geen bijzonder aandeel bij een professie;
 - . het loskoppelen van abbatiaat en priesterschap zou het charisma van het geestelijke vaderschap sterker in het licht stellen.

- France Sud et Ouest : Aiguebelle, maart 1998, p. 7

Inleiding : uit de vragenlijst blijkt dat er misschien een kleine meerderheid in de Orde vóór de mogelijkheid van abt niet-priester is, maar in elk geval moet men afwachten wat de Congregatie voor de Religieuzen omtrent dit onderwerp zal zeggen en de aspecten, verbonden aan de macht van jurisdictie zal verhelderen vooraleer de Orde, voor zover gewenst, het eigen recht zal wijzigen.

Discussie (geen stemming) :

- de aanpak van deze materie is afhankelijk van de culturen en de gevoeligheid van elke regio.
- In Afrika of het Nabije Oosten lijkt een abt niet-priester moeilijk denkbaar; in Mexico daarentegen wel.
- We kunnen informatie inwinnen bij hen die overste waren en geen priester.
 - Eén van de deelnemers onderlijnt de arme theologische reflexie hieromtrent.
 - Volgens de Comm. van Recht waren weinig argumenten doorslaggevend.
- De vraag naar het priesterschap binnen het monastiek leven ligt anders en mag niet verward worden.
- Iemand merkt op dat de abdissen geen priester zijn en dat dit geen probleem lijkt te stellen. Het ligt anders bij de monniken : als de overste geen priester is, zal een andere broeder van dezelfde gemeenschap voorgaan in de Eucharistie bij feesten of bv. bij een solemnele professie. Het voorgaan in de Eucharistie en het feit dat de abt niet-priester onder zijn jurisdictie broeders-priesters heeft, zijn vaak de argumenten tegen de aanvaarding van abt niet-priesters.

- Isles : Mount Saint Bernard, jan. 1998 : niet besproken

- RIM : Tre Fontane, nov. 1997, p. 21-23

Inleiding door P.Hermenegildo : Voor het Concilie waren alle koormonniken bestemd tot het priesterschap. Na Vat. II verbreidt zich de opvatting van een zuiver en eenvoudig monachisme, d.w.z. niet-clericaal. Het klimaat is niet erg bevorderlijk om monniken priester te wijden. Niemand houdt zich in onze Orde bezig de waarde van het monastiek priesterschap op te waarderen.

Enkele statistieken (d.d. 31-12-1996) van de Orde voor het jaar 1996 :

- Vermeerdering van het aantal priesters : door wijding 5
komend van een ander Inst. 2
Totaal 7
- Vermindering van het aantal priesters : door overlijden 33
secularisatie 3
naar een ander Instituut 5
Totaal 41
- Vermeerdering van het aantal niet-priesters : solemn.professies 42
tijdelijke professies 41
Totaal 83
- Vermindering van het aantal niet-priesters : door overlijden 25
uittredes 6
Totaal 31

Wat belangrijk is, is dat er 33 priesters gestorven zijn terwijl er slechts 5 gewijd werden. Daarbij moet men rekening houden dat de hoogste gemiddelde leeftijd binnen heel de Orde te vinden is onder de priesters.

Er waren 42 solemne professies. Verschillende daaronder hebben priesterstudies achter de rug, maar werden niet gewijd. Misschien was dit wel het geval indien er een gunstiger klimaat was voor het monastiek priesterschap ? Nochtans moet het priesterschap voor de Kerk niet beperkt worden tot hen die een pastorale activiteit hebben. Ook kluzenaars, kartuizers... worden priester omdat het priesterschap gerechtvaardigd wordt door het feit alleen van de viering van de liturgie met de Eucharistie als centrum.

Vandaag voelen wij een grote nood aan priesters. Er zijn reeds gemeenschappen van monialen die geen aalmoezenier meer hebben. Wie zal de huidige, oudere generatie van rectoren vervangen? Onze monialenkloosters liggen vaak afgelegen en kunnen niet rekenen op priesters die in de stad wonen. Wie zal daar de mis celebreren als er binnen de Orde niet voor gezorgd wordt?

Men houdt zich bezig met het weinig dringende probleem van de abt niet-priesters, terwijl het gebrek aan rectoren een acuut probleem vormt.

Besluit : Vraag om de opvatting van het priesterschap als bekroning van de monastieke staat te verdiepen en te herwaarderen. Waarom de bekwame jongeren niet 'uitnodigen' tot het priesterschap ?

Als we de situatie in de Orde objectief bekijken, is het wenselijk de discussie omtrent abt niet-priester te laten volgen op de vraag naar de voorbereiding van rectoren voor monialenkloosters.

- RE : Cardeña, jan. 1998, p. 16-17

P. Hermenegildo geeft een uiteenzetting waarin hij duidelijk verdedigt dat de abt priester moet zijn. Daarna vat P. Carlos de studie van de CI samen. Het zijn twee verschillende gezichtspunten. Hierop ontspint zich een dialoog : men ziet dat er onder de twee gezichtspunten, twee 'theologieën' schuilen : de traditionele en de nieuwe theologie die zich een weg baant, zoals de nieuwe theologie van de sacramenten (en dus ook van het priesterschap). We hebben een nieuwe theologie nodig maar we hebben ze nog niet : men kan het priesterschap niet rechtvaardigen, enkel om 'de mis te zeggen' noch als mogelijkheid van waardigheid (wat macht en prestige meebrengt).

Men wijst ook op het feit dat het priesteraantal in de Orde vermindert zodat men de priesterroeping zou moeten bevorderen.

Er wordt niet gezegd dat de abten geen priester mogen zijn, maar wel dat ze het niet moeten zijn. Op dit ogenblik zijn er vier abten niet-priester, ze zullen het ooit zijn, maar op dit moment niet. De tijd tussen de abtskeuze en de priesterwijding is niet geëxpliciteerd.

Voor de zusters ligt de kwestie dubbel : enerzijds hebben ze geen probleem met abten niet-priester : zij zijn het evenmin en dit bemoeilijkt hun pastoraal werk dat ze reeds meer dan acht eeuwen verwezenlijken, niet. Anderzijds is de schaarste aan priesters voelbaar en wordt het telkens moeilijker een mislezer te vinden. Ze vrezen dat het ene het andere zal beïnvloeden.

Zal deze discussie niet eerder verdeeldheid dan eenheid bevorderen ? Is het het geschikt moment ervoor ? Is het prioritair ? Het lijkt dat er nog ernstige studies ontbreken en de Spaanse Regio is momenteel niet erg gemotiveerd om de discussie te voeren. Er volgen drie stemmingen :

- 1) Het thema abt niet-priesters is prioritair in de regio : nee (4/28/0)
- 2) Lijkt het zinvol dat het thema bestudeerd wordt in de regio : nee (14/16/2)
- 3) Denkt u dat het zinvol zou zijn een eenvoudig onderzoek in te stellen naar de aalmoezeniers in de regio : ja (22/9/0)

- USA : Gethsemani, febr. 1998, p. 15

Inleiding over de stand van zaken (vraag vanuit de Amerik. regio op G.K., vragenlijst en antwoorden). Dom Armand meldt dat de Congregatie van Religieuzen verdeeld is omtrent dit onderwerp. We moeten wachten en zien hoe het evolueert bij de H.Stoel.

Zowel de Pater Immediatus als de afgevaardigde van Berryville melden dat hun ervaring uiterst positief is. Het enige wat de regio kan doen is hun positie nogmaals duidelijk stellen en de discussie en onderscheiding in de Orde en in de Kerk bemoedigen. 3 stemmingen (p. 5) :

- 1) Bent u tevreden met de manier waarop het votum omtrent oversten niet-priesters behandeld werd op het G.K. : ja (23/1/6)
- 2) Bent u tevreden over het werk van de Commissie van Recht : ja (25/1/4)
- 3) Wij herbevestigen onze vraag om de mogelijkheid te hebben in onze Orde van abten en priors niet-priester : ja (27/0/3)

- Canada : Cîteaux, maart 1998 : niet besproken

- RAFMA : Parakou (Benin), febr. 1998, p. 20

P. Charles, de overste van Koutaba is geen priester en dit lijkt momenteel geen probleem : men verwacht van een overste op de eerste plaats dat hij monnik is. Het is voor hen niet duidelijk of de discussie geldt voor heel de Orde, of er één Regio is die de vraag stelt. Dan kan het generalaat voor die bepaalde gevallen een dispensatie aanvragen.

Iemand betreurt dat deze vraag door de Orde gesteld is zonder te verwijzen naar de vaders van Cîteaux en hun mening/positie hieromtrent.

Vaststelling dat (jonge) priesters nodig zijn zowel voor gemeenschappen van monniken als van monialen (aalmoezeniers) en dat verschillende monniken niet-priester recent tot abt gekozen werden : Mariawald, Orval, Trefontane, Catsberg, Maromby, Koutaba, Bamenda.

- Aspac/Oriens : Guimaras (Filippijnen), febr. 1998

Inleiding door M.Martha (Gedono) over het verslag van Blauvac, p. 22-25.

Discussie : Het probleem ontstond in de praktijk. Er zijn monniken niet-priester die een goede overste zouden zijn. Tijdens de Synode over het Religieuze leven werd dit probleem gemeld. Sommigen hoopten op een verandering, wat resulteerde in de oprichting van een speciale commissie omtrent dit onderwerp.

Dom Armand Veilleux geeft aan dat er in het huidige kerkelijk recht slechts twee categorieën zijn voor religieuzen : behorend tot clericale of tot niet-clericale instituten. Er was een voorstel voor een derde categorie : monastieke instituten, maar dit werd niet aanvaard. Sinds de oprichting van de speciale commissie na de Synode, is het erg moeilijk geworden om dispensaties te krijgen voor abt niet-priester. (osb-klooster in Afrika met 98 monniken waarvan slechts 6 priesters, vroeg om dispensatie van deze wet : nee)

Het is belangrijk niets te overhaasten en de zaak zorgvuldig te onderzoeken.

Stemming (p. 20) :

- 1) Open voor de mogelijkheid in bep. gevallen, maar wachten voor concretere beslissingen de resultaten van de Vaticaanse Commissie af : ja (24/0/0)

- 2) Diepere studie gevraagd over de waarde van het sacramentele priesterschap in verhouding tot het monastieke leven : ja (24/0/0)
- 3) Monnikenhuizen moeten al het mogelijke doen om priesters voor te bereiden voor dienst in hun dochterhuizen : ja (24/0/0)

IV. VRAGEN TER OVERWEGING

1. De relatie tussen het sacramenteel priesterschap en het monastiek leven :
 - Is het priesterschap de vervulling van de monastieke roeping ? Wordt dit vandaag zo beschouwd ? In welke zin ? Wat betekent dit voor de broeders niet-priester ?
 - Speelt de tanende waardering voor het priesterschap in de westerse cultuur een rol in deze discussie ?
 - Vanuit welke motieven wordt een monnik priester ? Een tweede roeping binnen de monastieke roeping ? Een vraag van de gemeenschap (dienst aan de gemeenschap - event. aan dochterhuizen) ? Ligt dit anders bij iemand die abt verkozen is ?
2. In het monachisme bestaat de traditie van de geestelijke vader, die niet afhankelijk is van het sacrament.
Groeien wij naar een beter verstaan van de oorspronkelijke inspiratie van het geestelijke vaderschap ?
Zou dit charisma authentieker openbloeien als deze mensen, die gekozen worden om een monastieke gemeenschap te begeleiden, niet verplicht worden tot het priesterschap ?
3. Hoe zwaar weegt het argument dat de abt niet kan voorgaan in eucharistievieringen, geen homilie kan houden ?
4. Door het steeds geringer aantal monniken-priesters zullen de monialen wellicht in de toekomst steeds meer aangewezen zijn op seculiere priesters.
Welke geest brengen die priesters binnen : via preken, via biecht horen ?
5. Kan het argument dat een abt niet-priester op gelijke voet komt te staan met een abdis (en dus grotere eenheid binnen de Orde) gehanteerd worden ?
6. Als het aantal abten niet-priester zou toenemen en het aantal priester-monniken nog zou verminderen, wordt het clericaal karakter van de Orde dan niet in vraag gesteld ? Met welke gevolgen ? (Zie C.C.)

V. BESPREKING

De bespreking had vooral tot doel dat de oversten in staat zouden worden gesteld, in voorbereiding op het G.K., een meer gefundeerde mening te vormen omtrent dit onderwerp. Er werd dan ook niet systematisch gereflecteerd over een bepaald aspect. Hieronder volgt een opsomming van wat naar voor werd gebracht. In een tweede ronde werd dan ingegaan hoe de relatie werd beleefd tussen het sacramentele priesterschap en het monastieke leven aan de hand van getuigenissen van de aanwezige priesters en niet-priesters.

- In de traditie onderkent men in de visie rond het priesterschap een sacramentele lijn en een meer charismatische lijn. Met de sacramentele lijn zijn we vertrouwd, moet nu niet die charismatische lijn verder uitgewerkt worden? Wat is precies dit charismatische aspect, hoe wordt iemand daarin geestelijke vader en wat veronderstelt dat ? In het boeddhisme kent men de charismatische successie : iemand doorloopt een proces naar een charismatische werkelijkheid toe zodat men als zodanig wordt erkend. Bevestigt de gemeenschap bij de keuze van een overste juist niet de charismatische kant, kiezen we niet

op grond dáárvan maar worden we ondertussen wel geconfronteerd met de juridische aspecten (cfr. keuze van niet-priester tot abt)?

- Er zijn ook geestelijke vaders die geen abt zijn geworden : de charismatische functie valt niet noodzakelijk samen met een abtsfiguur. Vaak is een gemeenschap meer gediend met een praktische abt, dan met een geleerde 'heilige' abt. Een abt moet vooral de eenheid in het klooster bewerkstelligen. Het overste-zijn moet soms prevaleren boven het charismatische aspect. We leven in een tijd waarin het gestructureerde veel aandacht en energie vraagt: het charismatische staat vaak ondergeschikt aan de materiële slommer.
- Vanaf de jaren 50 is er een herbronning naar de monastieke wortels waardoor het beeld van de abt-niet priester meer ingang heeft gekregen. De geestelijke vader werd toen gemaakt door de leerlingen die naar hem kwamen. Vaak wees hij ook zijn opvolger aan. Moet vandaag de geestelijke begeleiding niet opnieuw in beeld worden gebracht? Jongeren identificeren zich vandaag meer met een persoon-figuur, dan met een persoon. Het monastieke leven in de toekomst zal hiervan sterk afhankelijk zijn.
- In de ontwikkeling van het abbatiaat merken we een institutionalisering. Bij het priesterschap onderkennen we dezelfde evolutie : waar aanvankelijk het canonieke, de clericale studies, de theologische vorming niet op de voorgrond stonden, veronderstelde men na verloop van tijd dat het voldoen aan deze voorwaarden blijkbaar impliceerde dat men ook ervaring had van het geestelijke leven. (Het priesterschap behelst meer dan louter het kunnen toedienen van sacramenten.)
Is een abt niet iemand die kennis, rijpheid heeft in het geestelijke leven? Waaraan kan je dat toetsen, zijn hiervoor criteria? Daarvoor hoef je dan nog geen priester te zijn?
- Welke waren de argumenten van het G.K. bij het niet langer aanhouden van de verplichte band tussen de functie van novicenmeester en het priesterschap?
- Getuigenissen uit monialenkloosters leren dat de rector vaak, ook wat de geestelijke leiding betreft, een enorme invloed kan uitoefenen, wat niet altijd tot gezonde situaties heeft geleid.

Volgende topics kwamen terug rond de beleving van het priesterschap :

- Het PS werd niet beleefd als een bekroning van het monniksleven : Het religieus leven heeft op zich waarde, de monastieke roeping heeft een duidelijke eigenheid en is niet gekoppeld aan het PS. Bij sommigen betekende het ook geen groei in het persoonlijk geestelijk leven en heeft het gevoelsmatig weinig toegevoegd.
- Het PS is puur dienst aan de gemeenschap : je wordt gevraagd voor een bepaalde functie en dus 'moest' je gewijd worden. "Indien het mijn persoonlijke keuze was geweest, was ik liever in die tijd geen priester geworden", benadrukken enkelen, "vroeger werd je als koormonnik 'automatisch' priester."
- Het PS is meer dan een functie, maar een sacrament die je wezen raakt en inhoudelijk ook je monastieke identiteit bevrucht. Echter : Waar raakt het PS de existentie als monnik want dit zijn geen twee naast elkaar bestaande entiteiten.
- In de jaren 40 gold niet zozeer de dienst aan de gemeenschap als onderliggende motivatie voor het PS, maar lag het in de lijn van het monniks-zijn om het offer met eigen handen te kunnen aanbieden.
- Wezenlijk behoort tot het PS ook het aspect van zending.
- De priester is een soort 'public person' en hierdoor bestaat het gevaar dat het monastieke charisma in gevaar komt en dat het het monniksleven belast. De verkondiging, eigen aan het doop-charisma, hoeft niet gerelateerd te zijn aan het priesterschap. Net zomin als de plechtige professie is gekoppeld aan het PS.
- Het is nuttig en noodzakelijk dat er in de toekomst de mogelijkheid wordt gecreëerd dat een niet-gewijde tot abt kan worden verkozen, zo wordt beter geaccentueerd dat we een lekenbeweging zijn op grond van de doopgenade. (In de buitenwereld overheerst nog teveel het beeld dat monniken automatisch priester zijn.) Wel blijven er enkele priesters nodig voor de ecclesia.
- Indien er steeds minder mensen gewijd worden, dan hebben de priesters die intreden, -met een andere achtergrond, een steeds grotere invloed.
- In een kleine gemeenschap dreigt het gevaar dat het PS een concurrentiescheppende werking schept tussen de broeders onderling.
- Bij de monialen moet met verschillende elementen tegelijk rekening worden gehouden: Er is bijvoorbeeld een andere gevoeligheid bij oudere zusters dan bij de jongere. Voor

persoonlijke begeleiding doen jongeren liever een beroep op een geestelijke moeder. Oudere zusters zullen vaak meer moeite hebben met een communiedienst of het ontvangen van de communie van een niet-priester. Een rector moet feeling hebben voor wat van hem verwacht wordt. Indien er geen rector is, moet men beroep doen op priesters van buiten die vaak louter komen voor de eucharistie. Bij het sacrament van de verzoening stelt zich mogelijks de vraag welke geest seculiere priesters in het klooster binnenbrengen. Anderzijds is het ook zo dat het geestelijk leven van de gemeenschap, de persoonlijkheid van de abdis, hier voor een voldoende tegenwicht kan zorgen.

4.KEUZE VAN DE PASTORALE RAAD IN DE COMMUNITEITEN

(Inl.: D.Jeroen)

Statuut 38A stelt : 'De raad van de abt telt minstens drie broeders, van wie tenminste één door de communiteit wordt gekozen'. In onze constituties worden twee begrippen gehanteerd voor de communiteit : - cfr.constitutie 6 : 'De cisterciëncercommuniteit bestaat uit broeders die er professie hebben afgelegd, novicen en anderen die er om reden van een proeftijd zijn opgenomen en oblaten.'

- cfr.constitutie 37: 'De plechtig geprofesten, die in de communiteit stabiliteit hebben, vormen samen met de overste het conventueel kapittel.' Deze hebben dus beslissingsbevoegdheid.

In de verslagen van het G.K. van 1984 en 87 werd er geen motivatie gegeven waarom 'communiteit' werd weerhouden en werd dus ook niet stilgestaan bij het onderscheid gemeenschap - conventueel kapittel. Bedoeling was allicht te opteren voor een ruime formulering : zo konden gemeenschappen met meer of minder inspraak overweg met het statuut.

Bespreking :

Er zijn duidelijk verschillende situaties in onze orde. Indien men een 'goede manier' heeft gevonden, is het niet aangewezen om te veranderen. Men moet dus een zodanige oplossing nastreven, dat het niet noodzakelijk is om bestaande goedwerkende regelingen te veranderen. Wellicht werd dus de dubbelheid bewust door het Generaal Kapittel indertijd opgehouden. Qua recht moeten we wel afgaan op de tekst, en daar staat er 'communiteit'. Of dit werkelijk ook zo bedoeld is, is een andere vraag. Nu zitten we met een open tekst, waarom die niet open laten ? Dit laat ruimte en interpretatie mogelijk naar de verschillende gemeenschappen. De verschillende praktijken worden trouwens momenteel in de orde gehonoreerd. Een stemming door de hele communiteit heeft toch ook rechtskracht ?! Zolang er geen canonieke stemming plaatsvindt, is het aan te bevelen zoveel mogelijk mensen erin te betrekken. (Een canonieke stemming, door het recht voorgeschreven(bijv.verkoop) is aanvechtbaar wanneer niet aan alle voorwaarden zijn voldaan.)

In bepaalde monnikengemeenschappen stemmen novicen, tijdelijke geprofesten mee voor de keuze van een raadslid van de pastorale raad ; de novicen delen immers een belangrijk stuk van het communiteitsleven, bij de intrede zijn ze meestal ook reeds een stuk ouder. De praktijk in sommige monialenkloosters leert dat de jongeren vaak niet meestemmen bij de keuze van een raadslid.

In de Latijnse tekst vinden we een nuance-verschil bij de tekst van de monniken en deze van de monialen : bij de mannen staat er 'wordt gekozen', bij de monialen 'kan worden gekozen'. In het verslag van Latroun werd dit niet expliciet vermeld.

CONCLUSIE:

Over het algemeen vindt men het beter de open formulering van ST.38A te handhaven om verschillende handelwijzen in de gemeenschappen toe te laten.

5.NEDERLANDSTALIGE COMMISSIES OP GENERAAL KAPITTEL

(Inl.: D.Bruno)

Tot hiertoe waren er op het Generaal Kapittel twee nederlandstalige gemengde commissies. Echter : het aantal nederlandstaligen op het Generaal Kapittel gaat steeds achteruit want er zijn steeds minder abten van een andere regio die het nederlands machtig zijn. Met als gevolg dat we met twee kleine gemengde commissies zitten, kleiner dan de rest en feitelijk met een te zwakke objectieve bezetting. (Een kleine commissie functioneert niet goed wanneer ze te klein is.)

Fundamenteel zijn er twee opties mogelijk :

- Het Generaal Kapittel te gebruiken als orgaan om anderstaligen/andere cultuurachtergronden te ontmoeten en met hen samen te werken in commissies. Dit veronderstelt wel een taalbekwaamheid en het kapittel moet functioneel werken.
- Vanuit de nederlandse cultuurachtergrond heeft men een eigen inbreng en via een gemengde commissie kunnen we dit als zodanig inbrengen in het Generaal Kapittel.

Het zou niet verstandig zijn op te houden met een nederlandstalige gemengde commissie ; met een verworven recht dient omzichtig te worden omgegaan want eenmaal losgelaten, zal men dit moeilijk later terug kunnen krijgen. Door 1 gemengde commissie geven we meer vrijheid aan mensen die verlangen naar een andere commissie te gaan ; indien we allen onder elkaar blijven, bestaat er ook het gevaar van inteelt.

Een peiling onder de oversten, gaf volgende resultaten :

Ik verlang bij een anderstalige gemengde commissie te horen.

Monniken : 2 Monialen : 1

Ik verlang bij een nederlandstalige commissie te horen voor de gemengde commissies.

Monniken : 6 Monialen : 3

Neutraal

Monniken : 1 Monialen : /

Hierop werd volgende stemming geformuleerd, enkel de oversten stemmen +br.Gilbert en Zr.Hadewijch omdat zij beiden een regio vertegenwoordigen op komend G.K.:

Wij gaan ermee akkoord dat, indien gewenst voor een evenwichtige verdeling, het aantal nederlandstalige gemengde commissies van 2 tot 1 wordt teruggebracht op volgend Generaal Kapittel te Lourdes.

Monniken :

voor : 9

tegen : /

onthouding : /

Monialen :

voor : 5

tegen : /

onthouding : /

6. TIJDELIJK BEHEER

(Inl.: M. Benedict)

In de vorige regionale vergadering werd het ontwerpstatuut besproken. Een commissie ad hoc (D.Armand Veilleux, Zr.Marie Noël de Seze, D.Eduardo Gowland, P.Lawrence van Roscrea en D.Guillaume van de Katsberg) zullen een ontwerp-document opstellen en doorsturen vlak voor het Generaal Kapittel. Nu is er nog de ruimte om eventuele bemerkingen of opmerkingen te maken.

D.Amandus, inmiddels vertrokken uit de vergadering, vond dat zijn bijdrage omtrent dit onderwerp in de vorige regionale vergadering te bekaaid werd weergegeven in de samenvatting en in de respectievelijke vertalingen in het Frans en Engels.

Op de vergadering werden verschillende aspecten mbt het tijdelijk beheer aangebracht, maar niet systematisch besproken en afgerond. Hieronder volgt een overzicht van de naar voorgebrachte topics:

- Mbt het gebruik van de naam 'Trappist' (Statuut 43.1.C) : In hoeverre doe je geen afstand van het product 'trappist', indien je het door leken laat maken ? In Frankrijk garandeert men met de term 'monastique', dat het product effectief door monniken/monialen wordt gemaakt. Hiertegen wordt ingebracht dat er minimumcriteria kunnen worden vastgelegd waardoor de productnaam voldoende beschermd wordt. Daarenboven is er ook de realiteit dat wanneer je arbeiders in dienst hebt, je er ook sociaal verantwoordelijk voor bent en deze mensen niet zomaar op straat kunt zetten. Verder moet men ook een onderscheid maken tussen een bedrijf waar het personeel in dienst medezeggenschap heeft in het beleid en daar waar dat niet het geval is.

- Mbt de 'Internationale Vereniging Trappist' : Wat is functie van dergelijke associatie binnen de structuur van de orde ? Het is belangrijk dat hierrond duidelijkheid wordt geschapen, zoniet kan dit heel wat problemen scheppen : waaraan onderwerpen autonome huizen zich ?

- Is het niet wenselijk dat op het niveau van de orde een platform wordt gecreëerd, iets analoogs als de commissie van recht, waar je terecht kunt voor zakelijke aangelegenheden? Het zou een orgaan met een duidelijke taakomschrijving en competentie moeten zijn in een nader te omschrijven verhouding tegenover de raad van V.Generaal en het G.K.. Leert de ervaring immers niet dat er steeds meer behoefte is aan dergelijke instantie? Het gaat hier om het welzijn van de werknemers, de kloosters in het algemeen, geld,... . Een typisch voorbeeld is de financiële verhouding met een stichting in de 'derde' wereld.

Een commissie voor tijdelijk beheer/economische aangelegenheden, waar alle problematieken samenkomen, zou duidelijkheid kunnen scheppen en een bepaalde visie aanhouden waar nu het gevaar bestaat voor improvisatie. Zal het nieuwe statuut van tijdelijk beheer ook geen nieuwe technische vragen oproepen die het generaal huis niet aankan ? Een commissie van tijdelijk beheer zou beroep kunnen doen op experts waar nodig.

7. VERANDERING VAN HET STATUUT VAN DE REGULIERE VISITATIE BIJ MONNIKEN

D.Jeroen leidde dit punt in en wou peilen hoe de andere oversten dachten tav dit thema. Hoewel dit als motief in het consultatief rondschriven van D.Yvon Moreau (Lac) als minst belangrijkst werd aangegeven, werd toch de vraag geopperd of het gelijkschakelen van de wetgeving bij monniken en monialen niet de onderliggende reden was om het statuut te veranderen. In elk geval werd dit door enkelen als erg suggestief in die richting aan gevoeld. De houding bij de verschillende oversten was afhankelijk van de ervaring die men in het verleden heeft gekend.

Volgende argumenten kwamen in de rondvraag naar boven :

-Indien de Pater Immediatus te vertrouwd is met het dochterhuis wordt er niet meer zo fris gekeken.

- Indien er teveel wordt veranderd van visitator, verliest men een zekere continuïteit en dreigt het gevaar van een oppervlakkige visitatie, ook wegens het tekort aan vertrouwen. (Oversten zijn trouwens steeds korter in functie.)
- De relatie tussen de pater-immediatus met een mannenabdij ligt anders dan een relatie met een monialenklooster.
- Indien men pro verandering zou kiezen, ligt het niet direct voor de hand wie men dan in de plaats zou willen.
- Een continuïteit en een nieuwe blik kunnen samengebracht worden wanneer de pater immediatus een co-visitator meebrengt.
- De formulering van de vraagstelling werd niet voldoende objectief bevonden : ipv "ook niet goed" is het beter van te spreken over "vastleggen".

Uiteindelijk rees de vraag of het wel wenselijk was dat dit thema volgens de voorgestelde 'vereenvoudigde procedure' zou besproken worden op het volgend Generaal Kapittel. Daarom werd er gestemd over de volgende geformuleerde vraag :

Wij verlangen dat de verandering van het statuut in verband met de reguliere visitatie bij de monniken, volgens "de gewone procedure" plaatsvindt op het volgend Generaal Kapittel te Lourdes. (Cfr stemming 78 van de Centrale Commissie te Latroun, mei 1998)

Monniken :

Ja : 14

Neen : /

Onthouding : 2

Monialen :

Ja : /

Neen : 1

Onthouding : 5

8. STATUUT VAN DE KLUIZENAARS

Naar aanleiding van het rondschrijven van D. John Eudes van Genesee omtrent de ervaringen die oversten hebben met kluizenaars in onze orde werd de opwerping gemaakt dat men liever niets zou willen veranderen aan de wetgeving maar dat 'de onderscheiding des geestes' van de abt en zijn raad in dit verband doorslaggevend moet blijven. Zoniet, ontnem je iets aan de abt en zijn raad. Anderen bevestigden dit standpunt en wensen aan de wetgeving/constituties niets veranderd te zien; wel wordt aangemerkt dat een verslag en ervaringen van anderen ondersteunend kan zijn bij een motivering.

Verder :

- onze orde vertoont in principe een positieve waardering ten aanzien van kluizenaars.
- Kluizenaars blijven ten dienste staan van de gemeenschap
- Bij een wisseling van een overste is het belangrijk dat een open relatie met de kluizenaars wordt behouden.

9. REGIONALE AFGEVAARDIGDE OP HET GENERAAL KAPITTEL

In principe was het nu aan Echt om de afgevaardigde van de regio te delegeren voor komend Generaal Kapittel, dat reeds zijn beurt voorbij had laten gaan in '96. Omdat dit communautair momenteel nog niet haalbaar is, -maar eventueel volgend GK wel, stelde D.Kris voor om opnieuw een termijn van drie jaar te wachten.

Voor Tegelen en Achel ging dit ook niet.

Normaal komt Zundert dan aan de beurt in de persoon van br.Gilbert.

10.VERSLAG VAN DE WERKGROEP 'CÎTEAUX 900'

(door br.Bernardus)

- De werkgroep is op 13 januari 1999 voor de afronding in Westmalle bijeengewees. Naar aanleiding van deze vergadering is eind januari de laatste nieuwsbrief naar de huizen verstuurd.

- Er zijn nog twee punten die afgehandeld moeten worden :

+uitgave van de teksten, uitgesproken tijdens de bijzondere vieringen.

Hierin worden opgenomen :

-brief van Paus Johannes Paulus II op 21/3/1998

-preek van V.Generaal van 21/3/1998

-verslag van de synaxis door D.Ivo

-toespraken van de familiedag te Bornem

-toespraak van Mgr.Hurkmans van Den Bosch

+uitgave van de primitieve teksten

Zr.Hedwig van Berkel-Enschot heeft de primitieve teksten vertaald. Aan de werkgroep is gevraagd om deze teksten uit te geven. Er is gekozen om deze uitgave goed te verzorgen. Hierdoor is het overschot van de financiën nodig om dit te realiseren. Gevolg is dat het overschot niet verdeeld wordt over de voorgestelde goede doelen.

De vraag om een corrector van deze teksten zal worden bekeken.

Beide uitgaven zullen in de loop van 1999 verschijnen.

- De werkgroep bedankt voor het in hen gestelde vertrouwen en verzekert dat zij met vreugde en plezier aan het eeuwfeest gewerkt heeft.

11.INFORMATIE OVER BOEK VAN BERT CLAERHOUT

(Inl.: D.Jeroen en D.Ivo)

Bert Claerhout is vertraagd in de afwerking van het boek over het cisterciënzerleven in de Lage Landen : de combinatie met het journalistiek werk en andere werkopdrachten zijn hiervan de oorzaak.

Recentelijk contact met hem bewees dat hij enthousiast blijft, enkel Zundert moet, binnenkort, nog worden aangedaan. Zelf verwacht hij dat rond mei het manuscript af zal zijn. Vermoedelijk duurt het dan nog een drietal maand vooraleer het boek effectief verschijnt. Uitgeverij Lannoo vindt de ontkoppeling aan het eeuwfeest niet zo zwaar.

Enkele oversten ervaren zijn bezoek als aangenaam. Men onderlijnde nog dat hij een keuze heeft gedaan uit bepaalde kloosters van onze regio omdat het niet de bedoeling was om huizen voor te stellen, dan wel het cisterciënzerleven.

12. VERTALING WERKEN SINT-BERNARDUS

(Inleider : D.Korneel)

Als inleiding nemen we het verslag over(samenvatting M.Benedict) van de vergadering in Abdij Koningshoeven op 8 okt.98, met als aanwezigen : D.Korneel(Koningshoeven), Charles van Leeuwen(Titus Brandsma Instituut), D.Ivo(Westmalle), Br.Benedict(Westmalle), M.Benedict(Koningsoord)

Dom Korneel geeft een korte inleiding en schetst de situatie na het besluit van de regionale vergadering van 1993, waaruit de vraag voortgekomen is om de vertaling van De Diligendo Deo van S.Bernardus toe te vertrouwen aan TIB. Het resultaat is een uitgave van Kok Kampen in de reeks 'Mystieke teksten'.

In de regionale vergadering te Brecht (1998) is de vraag naar voren gekomen :

- Kunnen er nog één of twee werken vertaald worden ?
- Welke werken kiezen we dan ?
- Wie neemt de vertaling voor zijn rekening ?
- Opgemerkt werd ook dat het eerst doel van deze vertalingen is ten behoeve van onze eigen gemeenschappen en m.n. de jongere generaties.

Om een afspraak te maken voor deze vergadering telefoneerde D.Korneel naar Charles en hoorde toen dat er een uitgave op stapel stond van de eerste negen preken op het Hooglied, vertaald door P.Nivo Visser uit Oosterhout ingeleid door D.Jeroen van Zundert. Bij nader inzien hoeft dit een andere vertaling en uitgave niet in de weg te staan en kunnen we alleen maar blij zijn dat dit er ook is.

Het blijkt een frisse vertaling te zijn.

Even wordt door M.Benedict de geschiedenis van de leesgroep voor het werk van De Diligendo Deo aangehaald waaraan ook P.Nico Visser deelnam, maar die na enkele malen afhaakte omdat hij niet met de vertaling van Rutten overweg kon. Daarnaast het feit dat de vertaling van P.Nico van de Hoogliedpreken uitvoerig bekeken was en niet als een duidelijke verbetering gold toen. P.Nico heeft de tekst herwerkt tot een frisse vertaling nu. Er zijn 22 preken door hem vertaald, maar alleen de eerste negen zijn gecorrigeerd. Na deze 22 preken wil P.Nico niet meer verder gaan. Neemt iemand anders het dan over ? Het zou goed zijn alle 22 uit te geven. Preek 1-9 vormt één geheel over het eerste vers van het hooglied : "Hij kuste mij met de kus van zijn mond". Het werk van P.Visser komt waarschijnlijk vóór Kerstmis in de boekhandel.⁸ Het komt uit in dezelfde reeks, maar de koft en opmaak is veranderd. Dit gaat voor de verdere reeks gelden. Misschien jammer dat er zo een althans uiterlijke discontinuïteit is met "Een God om te binnemen". Wellicht kan een tweede druk dat goed maken.

Hoe zijn de reacties op de uitgave van de Ned-Latijnse tekst? De vraag is aan P.Nico voorgelegd voor de uitgave op het Hooglied. Hij heeft er nog niet op geantwoord. Maakt zoiets de tekst beter leesbaar of schrikt het juist af? Het volume wordt tweemaal zo dik en het is juist de bedoeling een handzaam boekje te hebben. Anderzijds is het Latijn van S.Bernardus zo poëtisch en wezenlijk voor het verstaan van de tekst, dat het toch de moeite van het overwegen waard is. De Latijnse tekst is wel in onze bibliotheken beschikbaar.

Een nieuwe vertaling opzetten met Thijs Rutten, ligt niet voor de hand, omdat hij inmiddels verhuisd is naar Rome en geen binding meer heeft met het TBI en hij heeft een andere richting in zijn leven gekozen. Vertalers als zodanig heeft het TBI niet, maar het instituut wil wel graag behulpzaam zijn met het vinden van vertalers.

Wat de financiering betreft ligt het niet voor de hand uit te gaan van een maandloon zoals dat bij de vertaling van "Een God om lief te hebben" het geval was. Voor een vertaling wordt momenteel 30 cent per woord gerekend. Een tekst van 80 pagina's komt dan op zo'n 12000 gulden.

Via Brecht is Prof.Welkenhuyzen genoemd als iemand die wellicht behulpzaam kan zijn bij de vertaling of als corrector. Hij is emeritus professor klassieke talen van Leuven.

Voor de Regionale Vergadering liggen er de volgende vragen :

⁸Op het tijdstip van de regionale vergadering waren de drukproeven nog niet voorhanden.

- Willen wij bij wat er op stapel staat (de eerste negen preken op het Hooglied en waarschijnlijk tot 22 preken) nog een andere vertaling beginnen ?
- Zo ja, welk werk dan? De conversione ?
- In "Bernardus over Benedictus" uit de Bonheidenserie zijn de trappen van nederigheid en hoogmoed vertaald, en ook 'Over voorschrift en dispensatie'. Moeten die daarin opnieuw opgenomen worden ?
- Wie vertaalt? Vertaler in contact met het TBI.

Charles van Leeuwen merkt nog op dat het TBI inmiddels een goed contact heeft met Bonheiden. Er is ook een samenwerkingsverband aangegaan met Carmelitana in Gent. Dit omdat de samenwerking met Averbode voor de reeks Mystieke teksten zeer onregelmatig was en men de indruk kreeg dat Averbode een andere koers gaat varen in haar uitgaven.

Dan wil hij ook nog onder de aandacht brengen de serie Herbronning(=reeks over religieus leven). Er zijn reeds enkele deeltjes uit van enkele congregaties. De spirituele presentatie van de Cisterciënzer Orde zou daar goed in passen, maar het is misschien nu nog niet opportuun. We wachten eerst het boek van Bert Claerhout af dat volgend jaar(=1999) zal verschijnen bij Lannoo.

Bespreking :

- Vooreerst stelde men de behoefte vast om verder te gaan met de vertaling : 'hoe meer, hoe beter', zij het met een pragmatische aanpak : niet te moeilijk en te duur.
- Indien mogelijk moet de vertaling gebeuren vanuit de gemeenschappen zelf of de kennissenkring van de gemeenschappen, met iemand met andere woorden die vertrouwd is met Bernardus en zich erdoor laat inspireren. Die wens werd reeds in vorige reg.vergaderingen geopperd en toen is gebleken dat we in huis niet over dergelijke vertalers beschikken.
- EH Gielen, klassiek filoloog, die zopas een werk heeft vertaald van Johannes Climacus en een MVJ-sessie hierrond heeft gegeven, zou kunnen hulp bieden bij het vertalen of corrector zijn ? Echter: enkel voor Griekse teksten ?
- M.Coune (OSB) heeft een aantal preken van Bernardus vertaald, uitgegeven door Zevenkerken. Kan er niet gesuggereerd worden om die preken te bundelen in functie van het liturgisch jaar ? Echter : Is het nederlands taalgebruik van D.Michel niet teveel beïnvloed door de franse taal ?
- De preken 1-9 , vertaald door Nico Visser zullen dus verschijnen, dit zou dus bij voorkeur ook moeten gebeuren voor preek 10-22 die reeds half klaar zijn. (Verder vertaalwerk door P.Nico zit er wel niet in.)

CONCLUSIE VAN DE BESPREKING :

Uiteindelijk wordt door de coördinatiecommissie br.Benedict(Westmalle) en br.Bernardus(Koningshoeven) voorgesteld, -zij zijn al ingewerkt in dit dossier en zaten ook samen in de werkgroep Cîteaux-, die de verdere mogelijkheden zullen exploreren en ertoe zullen bijdragen dat de verdere vertalingen doorgang vinden. Zij zullen een bespreking beleggen met N.Visser en M.Coune, in eerste instantie los van het TBI. Van hun bevindingen zullen ze de voorzitter van de regionale vergadering op de hoogte brengen. In de volgende regionale vergadering wordt dit dan opnieuw bekeken.

13. VERTALING VAN HET 'PROPRIUM CISTERCIENSE'

(Inl.: D.Korneel)

Zoals aangegeven in Informatie Bulletin nr.127(01.10.98) had dit werk, samen uitgegeven met de commune observantie, reeds moeten verschijnen in 98.

Het voorstel wordt aanvaard om de vraag tot vertaling opnieuw te bekijken bij een volgende regionale vergadering wanneer we in het bezit zullen zijn van dit boek.

14.VOORZITTER REGIO

Het was de gewoonte dat de oversten op het GK een nieuwe voorzitter kiezen voor de regio. Door afwezigheid van D.Remi is dit de laatste keer niet gebeurd, maar gebeurde de keuze op de volgende regionale vergadering waar de afgevaardigden mee hebben gekozen. Het voorstel wordt aanvaard om nu ook hetzelfde stramien te volgen. Dan zal ook de coördinatiecommissie worden gekozen, D.Bruno en M.Benedict stellen zich niet meer herkiesbaar.

Wèl moet er op het G.K. een afgevaardigde worden gekozen voor de Centrale Commissie.

15.REIS G.K.LOURDES

M.Kirsten bekijkt de mogelijkheid om per TGV/vliegtuig naar Lourdes te gaan en zal de oversten hiervan in kennis brengen.

16.VOLGENDE REGIONALE VERGADERING

De volgende regionale vergadering zal plaatshebben in de Abdij Maria Toevlucht te Zundert van woensdag 1 maart tot en met vrijdag 3 maart 2000.

17.EVALUATIE

D.Bruno dankte, op deze voor hem laatste regionale vergadering, voor het gegeven vertrouwen. Wat hem het meest getroffen heeft in onze orde is dat met de menselijke armoede, met de weinig beschikbare mensenkrachten, toch gezocht wordt om het monastieke leven door te geven en te beleven. In deze 'arme' kontekst zijn er niet minder monastieke waarden aanwezig dan in de glorie tijd : het monastieke leven wordt echt geleefd én er zijn roepingen en het leven gaat door ondanks begrip van veel moeilijkheden. D.Bruno is hoopvol wat de toekomst betreft voor het monastieke leven.

Verder was er een algemene tevredenheid over de samenkomst. De vergadering werd aangevoeld als rustig en goed. Nadrukkelijk werd de gastvrijheid van Tilburg onderlijnd. Van de berichten over de huizen, die over het algemeen sterk werden gewaardeerd, heeft vooral het getuigenis van Klarland over hun stichting in Tunesië een diepe indruk nagelaten. Verschillenden ervoeren de uitwisseling rond het onderwerp abt niet-priester verruimend ; anderen dan weer vonden het spijtig dat het 'bezinnend gedeelte' ivm het op te stellen huisrapport was weggevallen.

Verder werd de vraag in de groep gebracht of er toch niet moet verder worden gedacht in de toekomst over een kloosterbejaardenoord voor onze oudere broeders en zusters. In de jaren 70 was de teneur dat elk klooster zelf zijn probleem moet oplossen ; is er nu meer een tendens om een gezamenlijke verantwoordelijkheid op te nemen voor de ouderen ?

Hoewel dit nog geen officieel afscheid was, werd ook D.Bruno alvast bedankt voor de manier waarop hij zijn taak als definator heeft opgevat. Vooral zijn toegankelijkheid dient hier een bijzondere vermelding.

18. INHOUDSOPGAVE

Deelnemers	p. 1
1. Opening van de vergadering	p. 2
2. Verslag van de afzonderlijke huizen	p. 3
Achel (Sint Benedictusabdij)	p. 3
Berkel-Enschot (Tilburg) (Abdij O.L.Vr. van Koningshoeven)	p. 4
Berkel-Enschot (Abdij O.L.Vr. van Koningsoord)	p. 5
Bocholt (Priorij O.L.Vr. van Klarland)	p. 6
Bornholm (Klooster Myrendal)	p. 6
Brecht (Abdij O.L.Vr. van Nazareth)	p. 7
Dahlem (Abtei Maria Frieden)	p. 8
Diepenveen (Abdij O.L.Vr. van Sion)	p. 8
Echt (Abdij Lilbosch)	p. 9
Heimbach (Abtei Mariawald)	p. 10
Maromby (Monastera Masina Maria)	p. 11
Tegelen (Abdij O.L.Vr. Onbevlekt Ontvangen)	p. 12
Westmalle (Abdij O.L.Vr. van het H. Hart)	p. 12
Westvleteren (Sint Sixtusabdij)	p. 13
Zundert (Abdij Maria Toevlucht)	p. 14
3. Over de mogelijkheid van abt niet-priester	p. 15
0. Inleiding	p. 15
1. Verslag van de Commissie van Recht (Blauvac, 6-9/9/1997)	p. 15
2. Verslag van de Centrale Commissie (Latroun, 20-27/5/1998)	p. 19
3. Verslag van de andere regio's	p. 20
4. Vragen ter overweging	p. 23
5. Bespreking	p. 23
4. Keuze van de pastorale raad in de communiteit	p. 26
5. Nederlandstalige commissies op het G.K.	p. 27
6. Tijdelijk beheer	p. 28
7. Verandering van het statuut van de reguliere visitatie bij monniken	p. 28
8. Statuut van de kluizenaars	p. 29
9. Regionaal afgevaardigde op het G.K.	p. 29
10. Verslag van de werkgroep 'Cîteaux 900'	p. 30
11. Informatie over het boek van Bert Claerhout	p. 30
12. Vertaling van de werken van Sint Bernardus	p. 31
Bespreking	p. 32
13. Vertaling van het 'Proprium Cisterciense'	p. 32
14. Voorzitter Regio	p. 33
15. Reis naar Lourdes (G.K.)	p. 33
16. Volgende regionale vergadering	p. 33
17. Evaluatie	p. 33
18. Inhoudsopgave	p. 34

